

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการ

วิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกิด ปั่นก้นอู๋”

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จังหวัดเชียงใหม่

สุกิตติ วิเปี่ยน

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

สำนักบริหารและพัฒนวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อเรื่อง

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการ
วิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันฮู้”

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จังหวัดเชียงใหม่

โดย

สุกิตติ วิเปี่ยน

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
วันที่ 3 เดือน 12 พ.ศ. 2555

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา)
วันที่ 9 เดือน 12 พ.ศ. 2555

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันทน ชัยญาณะ)
วันที่ 3 เดือน 12 พ.ศ. 2555

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์)
วันที่ 3 เดือน 12 พ.ศ. 2555

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ 18 เดือน 12 พ.ศ. 2555

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนิน รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายสุกิตติ วิเปี่ยน
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
ปรธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” 2) รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” 3) ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยเครือข่ายองค์กรในจังหวัดเชียงใหม่ 17 องค์กร จำนวน 21 คน ที่ร่วมจัดรายการวิทยุ “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 6 คน มีอายุเฉลี่ย 46.8 ปี อายุมากที่สุด 82 ปี น้อยที่สุด 20 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ ข้าราชการบำนาญ และอาชีพอิสระ มีประสบการณ์การจัดรายการวิทยุเฉลี่ย 3.21 ปี ประสบการณ์มากที่สุด 20 ปี น้อยที่สุด 6 เดือน

รูปแบบของการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุฯ พบว่า อยู่ในรูปแบบของอาสาสมัครเข้ามามากที่สุด รองลงมาคือ หน่วยงานคัดเลือกให้เข้าร่วม หน่วยงานมอบหมายให้เข้าร่วม และได้รับเชิญจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับ

ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุฯ ด้านการผลิตรายการ ได้แก่ กำหนดเนื้อหารายการ จัดเตรียมข้อมูล เป็นผู้ร่วมรายการ เป็นผู้ดำเนินรายการ ด้านการวางแผน ได้แก่ ปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ กำหนดนโยบาย ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การเลือกเนื้อหาเพื่อออกอากาศ การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การเชิญผู้ร่วมรายการ การตัดสินใจให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ ด้านการประเมินผล ได้แก่

ประเมินผลการดำเนินรายการประจำวัน ประเมินผลการดำเนินรายการทุก 6 เดือน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุฯ มีลักษณะการมีส่วนร่วมแบบพหุเป็นพหิ เท่านั้น

การมีส่วนร่วมแบบพหุเป็นพหิของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุฯ คือ การได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือการประชาสัมพันธ์โครงการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับการจัดทำรายการ เพื่อให้ประชาชน ในรูปแบบองค์กรต่างๆ ในเชียงใหม่ มาร่วมดำเนินงาน โดยประชาชนเป็นเพียงผู้ร่วมประชุม ผู้ให้คำปรึกษาโครงการและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น ยังไม่ได้มีส่วนในการกำหนดนโยบายการดำเนินงาน และแม้ว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จะเปิดโอกาสให้องค์กรต่างๆ เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงปรึกษาหารือ แต่ไม่ให้อำนาจในการตัดสินใจ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันรู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จึงยังไม่เป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

Title	Participation of People Organization Network in “Hom Kan Kued Pan Kan Uoo” Local Radio Program of Radio Thailand, Chiang Mai
Author	Mr. Sukitti Weeplian
Degree of	Master of Arts in Communications
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Wittaya Damrongkiattisak

ABSTRACT

This research survey aimed to study: 1) demographic characteristics of participated samples in “Hom Kan Kued Pan Kan Uoo” Local Radio Program; 2) participation form of the people organization network in “Hom Kan Kued Pan Kan Uoo”; and 3) participation form of the people organization network.

The study was conducted with 17 organization networks or 21 persons in Chiang Mai province who participated in the “Hom Kan Kued Pan Kan Uoo” Local Radio Program of Radio Thailand, Chiang Mai. Data collection was done through interview. The results were shown as follow:

Most of the informants were male (15 persons) and bachelor’s degree holders. Their average age was 46.8 years. They were government officials, government official retirees, and freelance. Their average year of work experience was 3.21, the highest was 20 years and the lowest was 6 months.

With regards to the form of being the radio program network, it was found that they mostly were volunteers and followed by being selected, designated, and invited, respectively.

They participated in radio program production – determination of program content, information preparation, program participant, and moderator. They also participated in radio program planning – radio program improvement and planning and policy determination. For decision – making, they selected content to be on air, determined presentation forms, invited program participants, and invited audiences to express their opinions about the radio program. For assessment, it was done every 6 months. The samples from the organization network participated in the local radio program in nominal form only.

The nominal participation of the organization network was the information perception or the project public relations of the Local Radio Program of Radio Thailand. It concerned with participatory program operation for the public in Chiang Mai in various organization forms.

The people organization network perceived information about the radio program on audience participation. They attended a meeting and gave suggestions about the operation of staff of the radio broadcast of Thailand, Chiang Mai. However, they did not participate in the determination of operational policy.

Although the Local Radio Program of Radio Thailand, Chiang Mai would provide an opportunity for various organizations to participate in opinion expressing, but they did not have an authority to make decisions. They were not given a chance to make decisions in the radio program operation. Thus, they did not truly participate in the radio program on the “Hom Kan Kued Pan Kan Uoo”.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนิน รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็ด้วยความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันทนีย์ ชัยญาณะ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ อันทรงคุณค่าเพื่อเป็นแนวทางที่ดีในการศึกษาตลอดมา ตรวจและแก้ไขหลายครั้งเพื่องานวิจัยเล่มนี้ มีความสมบูรณ์มากที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ของคณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ที่ได้ คอยให้คำแนะนำคำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ กับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาใช้ประกอบการ วิเคราะห์ในงานวิจัยเล่มนี้และคอยไต่ถามถึงความคืบหน้าของการทำงานวิจัยเล่มนี้อยู่เสมอ

ขอขอบคุณ คุณวราภรณ์ เขียวป้อม คุณสุชนา บริสุทธิ์ คุณเบญญา เลิศสุวรรณ คุณกุลวัฒน์ ทศพระรินทร์ คุณพรณรงค์ พงษ์กลาง คุณเดือน อินตะ ระวมถึงบุคลากรทุกท่านของ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนบุคคลท่านอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ในความสำเร็จในครั้งนี้

ขอขอบคุณ รุ่นพี่นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 10 ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำชี้แนะ แนวทาง และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยเล่มนี้ให้สำเร็จ รวมไปถึงเพื่อนๆ ร่วมเรียนนิเทศศาสตร มหาบัณฑิต รุ่นที่ 11 ทุกท่านที่คอยไต่ถามติดตามความคืบหน้าของการทำงานวิจัยเล่มนี้อยู่เสมอ และช่วยเหลือในการดำเนินเรื่องเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนกับทางบัณฑิตวิทยาลัย คณะ สารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และให้กำลังใจกับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากการค้นคว้าแบบอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณ บิดา มารดา ที่ได้อบรมสั่งสอนเลี้ยงดู และให้โอกาสในการแสวงหาความรู้อย่างไม่สิ้นสุด รวมถึง กำลังใจที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดพลังที่จะทำให้งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จโดยเร็ว

หากท่านพบว่างานวิจัยเล่มนี้ มีข้อผิดพลาดประการใดอันเกิดจากการค้นคว้า
ผู้วิจัยขอน้อมรับและขออภัยเป็นอย่างสูงในความผิดพลาดนั้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษา
ค้นคว้าครั้งนี้คงเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย กับผู้ที่สนใจในเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่าย
องค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกือ ปั่นกันอุ้” สถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

สุกิตติ วีเปลี่ยน

มีนาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(9)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
สารบัญภาพผนวก	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	10
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	12
ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม	12
แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม	13
แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา	15
รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้านกิด บั่นกันอุ้”	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
ภาคสรุป	22
กรอบแนวคิดงานวิจัย	24
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	25
สถานที่ดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การทดสอบเครื่องมือ	29

การรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	32
ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของเครือข่ายองค์กร ที่เข้าร่วมดำเนินรายการ	32
ตอนที่ 2 รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้”	40
ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด	55
บทที่ 5 สรุปผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการวิจัย	90
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	92
ข้อเสนอแนะทั่วไป	89
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก โครงการ “พัฒนารายการวิทยุท้องถิ่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่	101
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	106
ภาคผนวก ค ภาพการประชุมคณะทำงานและเครือข่ายองค์กรร่วมจัด รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่	110
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงกลุ่มตัวอย่างเครือข่ายของค์กรร่วมจัด	27
2	แสดงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการ วิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมกันก็คิด ปั่นกันอยู่”	36
3	รูปแบบการมีส่วนร่วม	47
4	เหตุผลของรูปแบบการมีส่วนร่วม	49
5	คุณสมบัติของเครือข่ายของค์กรร่วมจัด	52
6	การแบ่งกลุ่มองค์กรตามเนื้อหาการจัดรายการวิทยุฯ	56
7	การมีส่วนร่วมด้านการผลิตรายการ	64
8	การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน	69
9	การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ	76
10	การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล	80
11	ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายของค์กรร่วมจัด	81
12	ระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา 8 ขั้นตอน	85
13	รูปแบบ และลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายของค์กรร่วมจัดรายการวิทยุฯจาก ระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา	88

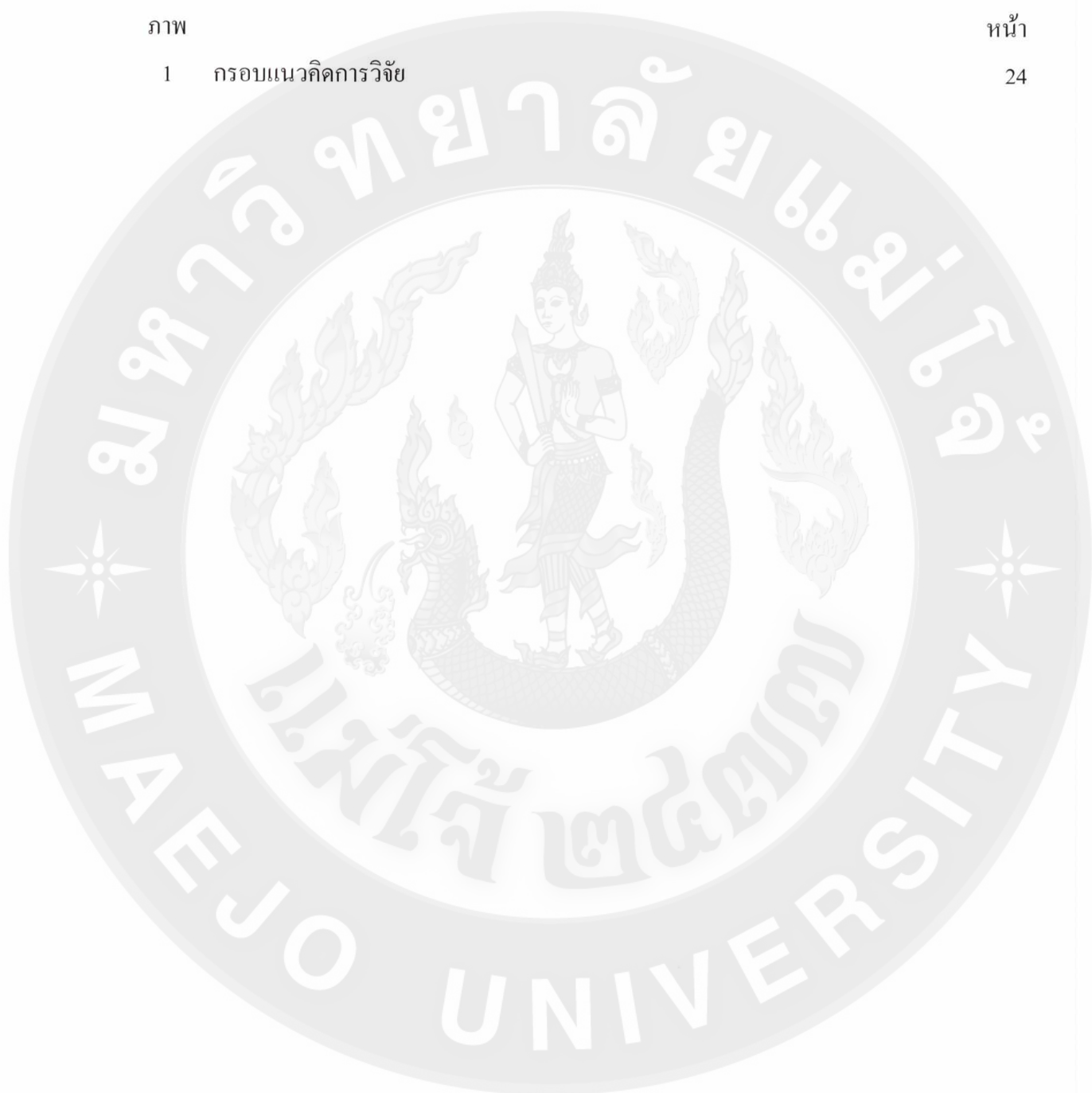
สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย

24

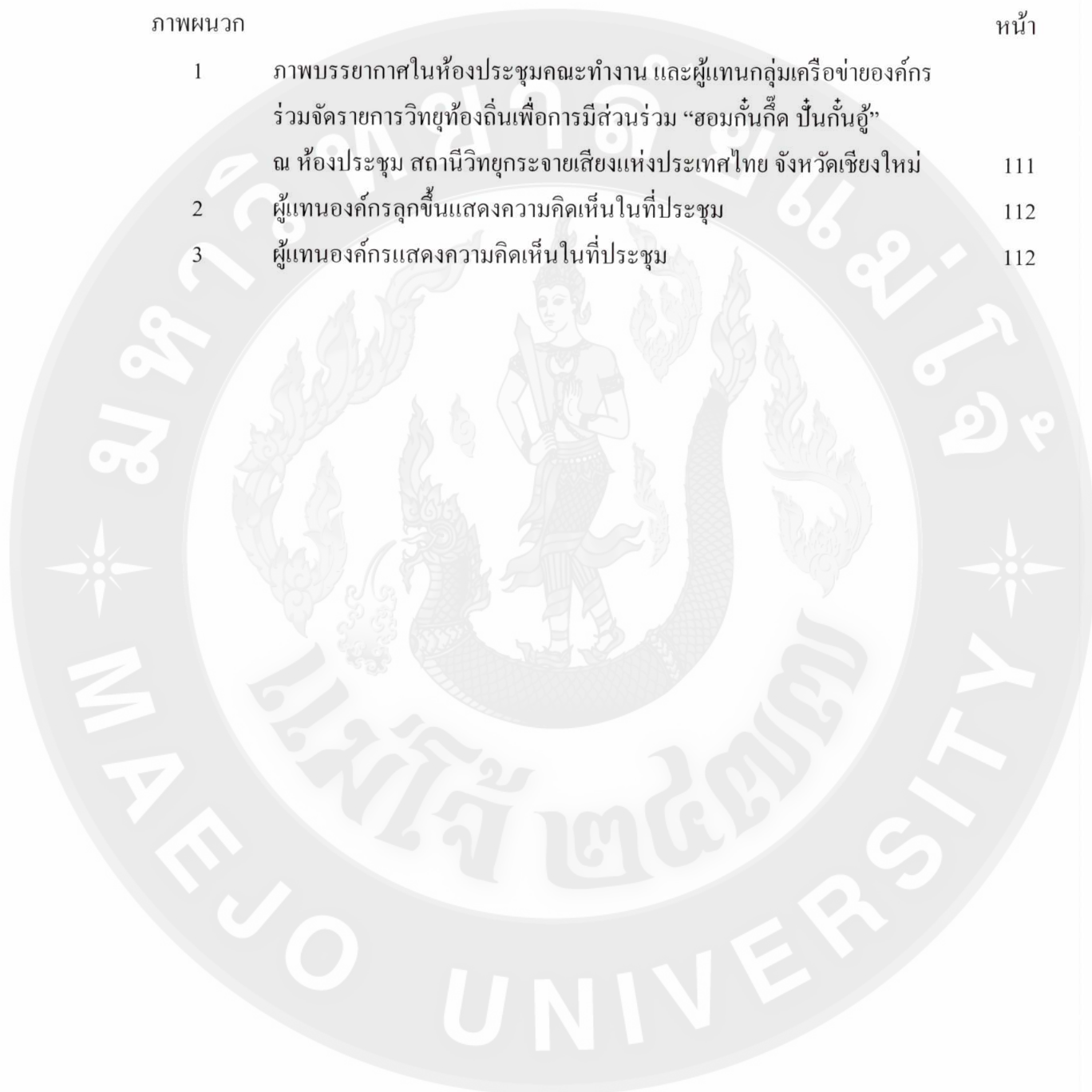

สารบัญภาพผนวก

ภาพผนวก

หน้า

1	ภาพบรรยากาศในห้องประชุมคณะทำงาน และผู้แทนกลุ่มเครือข่ายองค์กร ร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกูด บั่นก้นอู๋” ณ ห้องประชุม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่	111
2	ผู้แทนองค์กรลูกขึ้นแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	112
3	ผู้แทนองค์กรแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	112

บทที่ 1

บทนำ

สื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อมวลชนอีกแขนงหนึ่งที่สามารถแพร่กระจายข้อมูล ข่าวสาร และความบันเทิงให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างรวดเร็ว โดยไม่มีข้อจำกัดด้านระยะทาง มาเป็นอุปสรรค จึงมีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังมีผลด้านจิตวิทยาสูงในการเข้าถึงประชาชน และไม่มีข้อจำกัดเรื่องความสามารถของผู้ฟัง ตลอดจนจนถึงเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันมีราคาไม่สูงมาก จึงเข้าถึงคนได้เกือบทุกระดับ เกือบทุกบ้าน ทำให้สื่อวิทยุกระจายเสียงมีความใกล้ชิดกับผู้ฟังมากยิ่งขึ้น อีกทั้งปัจจุบันสื่อวิทยุกระจายเสียงยังสามารถหลอมรวมเข้ากับสื่อประเภทอื่น อาทิ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต เสียงตามสาย เป็นต้น ยิ่งทำให้สื่อวิทยุกระจายเสียงลดข้อจำกัดลงและสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น ด้วยประสิทธิภาพดังกล่าวทำให้สื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนประเภทแรกที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายที่สุดในบรรดาสื่อมวลชนที่มีอยู่ในประเทศไทยทั้งหมด

สถานีวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทย (ไม่นับรวมวิทยุชุมชน) ในปัจจุบัน (พ.ศ.2554) มีจำนวน 524 สถานี แบ่งเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ FM (เอฟ เอ็ม) จำนวน 313 สถานี และสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ AM (เอ เอ็ม) จำนวน 211 สถานี โดยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีสถานีวิทยุกระจายเสียง ระบบ FM จำนวน 40 สถานี และสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ AM จำนวน 38 สถานี ส่วนในภูมิภาค มีสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ FM จำนวน 237 สถานี และสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ AM จำนวน 173 สถานี (อาคม, 2551: ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.oknation.net> 20 มกราคม 2554) มีโครงสร้างการดำเนินงานทั้งในรูปแบบของหน่วยงานบริหารจัดการเอง และการให้สัมปทานกับบริษัทเอกชนโดยมีสัญญาการดำเนินงานไม่เกิน 2 ปี การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงนั้นสามารถส่งสัญญาณกระจายเสียงจากเสาส่งสัญญาณภาคพื้นดิน ซึ่งมีรัศมีการออกอากาศโดยเฉลี่ยประมาณ 50 - 60 กิโลเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดกำลังของเครื่องส่งและความสูงของเสาสัญญาณ และการรบกวนกันของคลื่น ในอดีตพื้นที่ดำเนินการของสถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่ถูกแบ่งแยกตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ โดยการดำเนินรายการของนักจัดรายการวิทยุส่วนใหญ่จะเป็นไปอย่างอิสระ ผู้จัดรายการไม่มีค่ายหรือสังกัดเหมือนเช่นปัจจุบัน ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีด้านการกระจายเสียงได้มีการพัฒนาขึ้น และรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป ได้มีการนำเอาสถานีวิทยุกระจายเสียงในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศมารวมกันเป็นเครือข่าย เพื่อให้มีรัศมีการกระจายเสียงที่ครอบคลุมพื้นที่มากยิ่งขึ้น

การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดขึ้นของกลุ่มทุนวิทยุกระจายเสียงระดับชาติ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2546: 26)

นอกจากสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการออกอากาศอย่างถูกต้องแล้วยังมีวิทยุชุมชนต่างๆ ที่ได้ลงทะเบียนเพื่อขอเป็นผู้ดำเนินการทดลองออกอากาศ กับสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ทั่วประเทศอีก 5,500 สถานี (ประชาไท หนังสือพิมพ์ออนไลน์, 2550: ระบบออนไลน์) ซึ่งวิทยุชุมชนเหล่านี้เกิดขึ้นภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ได้ โดยมีกฎและข้อบังคับในการดำเนินงาน แต่ก็มีก่อกวนกับปัญหาด้านการดำเนินงานและการออกอากาศที่รบกวนกันอยู่เสมอ ในขณะที่วิทยุชุมชนนั้นมีข้อจำกัดในการส่งสัญญาณคือความสูงของเสาส่งสัญญาณต้องไม่เกิน 30 เมตร และกำลังส่งไม่เกิน 30 วัตต์ เพื่อให้บริการในเขตท้องถิ่นเท่านั้น และการส่งสัญญาณออกอากาศนั้นจะต้องไม่รบกวนการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงคลื่นอื่นๆ (ภัทมัย อินทจักร, 2544: 4)

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.2550 ออกประกาศบังคับใช้แทนรัฐธรรมนูญฉบับเดิม (ฉบับปี พ.ศ. 2540) ซึ่งยังมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในการเป็นเจ้าของสถานีวิทยุกระจายเสียงในชุมชน และมีกรอบแนวคิดในเรื่องประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ซึ่งต่างจากการทำงานแบบเดิมที่ให้อำนาจแก่ข้าราชการในการตัดสินใจดำเนินการและการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการ โดยลำพังโดยที่ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ ผลจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญดังกล่าวทำให้ปัจจุบัน การทำงานของหน่วยงานราชการต่างๆ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภาครัฐในลักษณะเป็นหุ้นส่วนที่ครบวงจร กล่าวคือ “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมรับผิดชอบและร่วมประเมิณผล” เรียกว่า “การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participatory governance)” (สุชนา บริสุทธิ์ และคณะ, 2551: 2)

จากแนวคิดดังกล่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้นำมาใช้ในการผลิตรายการวิทยุที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมตามโครงการ “พัฒนารายการวิทยุท้องถิ่น” เพื่อเป็นการนำร่องในการดำเนินงานในรูปแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ ได้ทดลองใช้รูปแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องโดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 โดยการคัดเลือกสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในสังกัดทั้งหมด 8 แห่ง ตามการแบ่งเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักประชาสัมพันธ์เขตต่างๆ ที่

มีอยู่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย จึงได้กำหนดหน่วยทดลอง คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในสังกัดสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 1 – 8 ดังนี้

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 1 จังหวัดขอนแก่น คลื่นความถี่ FM 99.50 MHz
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 2 จังหวัดอุบลราชธานี คลื่นความถี่ FM 98.50 MHz
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ คลื่นความถี่ FM 98.00 MHz
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดพิษณุโลก
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 4 จังหวัดพิษณุโลก คลื่นความถี่ FM 94.25 MHz
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 5 จังหวัดสุราษฎร์ธานี คลื่นความถี่ FM 90.00 MHz
6. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 6 จังหวัดสงขลา คลื่นความถี่ FM 90.50 MHz
7. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 7 จังหวัดจันทบุรี คลื่นความถี่ FM 90.25 MHz
8. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเพชรบุรี
สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 8 จังหวัดกาญจนบุรี คลื่นความถี่ FM 95.75 MHz
(กรมประชาสัมพันธ์, 2550: 1)

สำหรับสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีอาคารที่ทำการตั้งอยู่เลขที่ 49 ถนนประชาสัมพันธ์ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่รับผิดชอบและกำกับดูแลหน่วยงานในสังกัด ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป ส่วนข่าวและรายการภูมิภาค ส่วนแผนงานและพัฒนางานประชาสัมพันธ์ ส่วนเทคนิค ศูนย์สารสนเทศ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 10 สถานี มีความถี่ในการส่งกระจายเสียง 17 คลื่นความถี่ แบ่งเป็นระบบ FM จำนวน 11 ความถี่ คลื่นความถี่ระบบ AM จำนวน 6 ความถี่ สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา 2 สถานี คลื่นความถี่ระบบ FM จำนวน 1 ความถี่ และคลื่นความถี่ระบบ AM จำนวน 1 ความถี่ นอกจากนี้ยังมีสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 และสถานีเครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ 7 สถานี กระจายอยู่ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และ

พะเยา (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์, 2553) โดยระยะเริ่มต้นของโครงการได้เลือกดำเนินการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นจังหวัดนำร่องในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน (บันทึกการประชุม, 25 มกราคม 2551)

ความสำคัญของปัญหา

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นสื่อของภาครัฐ จากการศึกษาเอกสารการดำเนินโครงการพัฒนาวิทยุท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม พบว่าที่มาของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” เกิดขึ้นจากความต้องการของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการจะพัฒนาระบบราชการไทยตามแผนยุทธศาสตร์ 7: การเปิดระบบราชการที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้น ดังนั้นจึงได้นำหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาพัฒนารายการวิทยุโดยเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสถานีของรัฐ โดยถือเป็นมิติใหม่ของกรมประชาสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมทั้งกระบวนการอย่างแท้จริง และเพื่อให้องค์กรต่างๆ ได้มีช่องทางในการสื่อสารแสดงความคิดเห็นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2540 ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2550 ที่มีกรอบแนวคิดในเรื่องของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Democratic Participant Media Theory) อันมีเป้าหมายให้ประชาชนทุกระดับในสังคมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารราชการร่วมกับภาครัฐ (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่, 2551: 1)

เนื่องจากรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม อยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ การดำเนินงานที่ผ่านมาของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ อาจมีปัญหาตั้งแต่ระดับบริหาร ซึ่งจากการศึกษาเอกสารการดำเนินโครงการพัฒนารายการวิทยุท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ในรูปแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ที่มาของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” สถานีวิทยุกระจายเสียง

แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นความต้องการของรัฐที่ประสงค์จะพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจึงกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย โดยมีโครงการพัฒนารายการวิทยุท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกในการปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมประสบผลสำเร็จ มิได้เกิดจากความต้องการของประชาชน สังเกตได้จากวิธีการผลิตรายการมิได้สำรวจความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะผู้ฟัง และการกำหนดคลื่นความถี่ที่ใช้ในการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อน่าสังเกตว่า การประชุมครั้งแรกของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ อันประกอบไปด้วยองค์ประชุมคือ คณะกรรมการ และคณะทำงานได้มีการหารือร่วมกันและมีมติในที่ประชุมว่า ได้เลือกเวลาจากผังรายการของคลื่นความถี่ FM 98.00 MHz ที่ออกอากาศตั้งแต่เวลา 05.00 – 24.00 น. ของทุกวัน ซึ่งคลื่นความถี่ FM 98.00 MHz สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ได้เปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินการสัมปทานเช่าช่วงเวลา เพื่อนำรายได้มาบริหารสถานี ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนที่เข้ามาดำเนินการได้ผลิตรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา เป็นหลัก แต่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีคลื่นความถี่ FM 93.25 MHz อีกความถี่หนึ่ง ซึ่งออกอากาศรายการที่มีสัดส่วนของเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ฟังที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มากกว่า และมีกลุ่มผู้ฟังส่วนมากเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน แม่บ้าน เกษตรกร เป็นต้น (สัมภาษณ์คณะทำงานรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม, 12 ตุลาคม 2552)

จากการติดตามสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวเชียงใหม่ผ่านรายการต่างๆ ที่ออกอากาศสดผ่านทางคลื่นความถี่ FM 93.25 MHz พบว่ามีผู้ฟังมากกว่าคลื่นความถี่ FM 98.00 MHz และมีผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ดำเนินรายการอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นรายการวิทยุที่เป็นของท้องถิ่นน่าจะจัดสรรเวลาให้ออกอากาศทางคลื่นความถี่ FM 93.25 MHz มากกว่า FM 98.00 MHz (สัมภาษณ์ผู้ฟังรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม, 22 ตุลาคม 2552) แต่ที่ประชุมคณะทำงานซึ่งมาจากองค์กรเครือข่ายร่วมจัดที่สมัครเข้ามาเป็นคณะทำงานในรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ซึ่งบางองค์กรเคยมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ “เสียงบ้านล้านนา” ทางคลื่นความถี่ FM 93.25 MHz มาก่อนแล้วกลับไม่มีการทักท้วงแต่ประการใด

การให้รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมออกอากาศทางคลื่นความถี่ FM 98.00 MHz มีการกำหนดหรือบังคับให้รายการออกอากาศในเวลา 18.00 – 19.00 น. หรือไม่ ซึ่งแต่เดิม FM 98.00 MHz จะมีการถ่ายทอดสัญญาณรายการ “หมูนตามวัน” จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เวลา 17.00 – 19.00 น. ทุกวันจันทร์ – วันศุกร์ แต่ภายหลัง

ก็ได้ขยายช่วงเวลาให้กับบริษัทเอกชนที่เข้ามาเช่าเวลาออกอากาศรายการ “แฮปปี้ ไทม์” (happy time) ได้ถึงเวลา 18.00 น. แล้วให้รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้” ออกอากาศต่อ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ฟังรายการเดิมอาจปรับเปลี่ยนความถี่ไปยังความถี่ที่ตนสนใจ หรือปิดวิทยุไปเพื่อทำกิจกรรมอื่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานรูปแบบใหม่ในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงที่เปิดโอกาสให้กับองค์กรทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์ ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าเครือข่ายองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการดำเนินรายการผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบใดและประชาชนมีส่วนร่วมระดับใด ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือกันและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนิน รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้”
2. รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้”
3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ซอมกันกิด ปั่นกันอู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินรายการ “ซอมกันกิด ปั่นกันอู้” ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำนวน 21 คน จากกลุ่มเครือข่ายองค์กร ดังนี้

1.1 เกษตรและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย กลุ่มรักษ์ภูหลวงเชียงใหม่ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สมาพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่

1.2 เยาวชน และสตรี ประกอบด้วย สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

1.3 เศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเชียงใหม่ สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ – ลำพูน สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ วุฒิสภาธนาคารสมองจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายเสียงชุมชนสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ภาคีคนฮักเจียงใหม่ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.4 ศาสนา วัฒนธรรมและสุขภาพอนามัย ประกอบด้วย โสงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา และสมาคมแพทย์แผนไทย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาครอบคลุมเนื้อหา ดังต่อไปนี้

2.1 ลักษณะประชากรศาสตร์ คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ความสามารถ ประสพการณ์ การศึกษา อาชีพ องค์กรที่สังกัด และ ตำแหน่ง

2.2 รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ได้แก่ อาสาสมัคร หน่วยงานคัดเลือก ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน และ ได้รับเชิญจากทางสถานีฯ

2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็ด ปั่นกันอู้” ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา จำแนกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่

- ด้านการผลิตรายการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ ได้แก่ การเป็นผู้ดำเนินรายการ การเป็นผู้ร่วมรายการ การกำหนดเนื้อหารายการแต่ละวัน การจัดเตรียมข้อมูล
- ด้านการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ในการกำหนดรูปแบบรายการ และร่วมประชุมกำหนดนโยบาย
- ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกเวลาออกอากาศรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็ด ปั่นกันอู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่
- ด้านการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลรายการประจำวันและการประเมินผลรายการร่วมกันทุก 6 เดือน

2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนามี 3 ระดับ รวม 8 ขั้น ได้แก่

ระดับที่ 1 มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ประชาชนถูกจัดแจง (manipulation)

ขั้นที่ 2 ประชาชนได้รับการเยียวยา (therapy)

ระดับที่ 2 เรียกว่าการมีส่วนร่วมแบบพอเป็นพิธี (degree of tokenism)

เริ่มตั้งแต่

ขั้นที่ 3 คือการให้ข้อมูลข่าวสาร (informing) หรือการประชาสัมพันธ์โครงการ (advertising)

ขั้นที่ 4 ประชาชนอยู่ในฐานะผู้ให้คำปรึกษาโครงการและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (consulting)

ขั้นที่ 5 รัฐเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนบางคนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ในเชิงปรึกษาหารือ แต่ไม่ให้อำนาจในการตัดสินใจ

ระดับที่ 3 ถือว่าประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (degree of real citizen power) มี 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 6 ชุมชนเป็น “ผู้ริเริ่ม / ผู้กระทำ” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดเอง และหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ “สนับสนุน” เท่านั้น

ขั้นที่ 7 เป็นการมอบอำนาจให้ไปดำเนินการ (delegate)

ขั้นที่ 8 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมควบคุมดูแล (citizen control) ในฐานะผู้ตรวจสอบ ผู้ร่วมกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรัฐในโครงการต่างๆ

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2553 ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ.2554

4. ขอบเขตด้านสถานที่

ศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยคาดหวังจะเกิดประโยชน์ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ผู้ดำเนินรายการวิทยุนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงการดำเนินงานของรายการวิทยุเพื่อการมีส่วนร่วม ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
3. นักจัดรายการจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้ทราบถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุ “ฮอมกันคิด บั่นกันฮู้” เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอรายการที่สร้างการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง
4. ประชาชนผู้ฟังรายการวิทยุ “ฮอมกันคิด บั่นกันฮู้” ได้รับฟังเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อสะท้อนถึงความต้องการต่างๆ ได้
5. กรมประชาสัมพันธ์ ได้รับทราบผลการประเมินโครงการ และนำไปพัฒนารูปแบบรายการวิทยุเพื่อการมีส่วนร่วมให้ดียิ่งขึ้น
6. นักนิเทศศาสตร์ หรือ ผู้ดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งอื่นๆ และผู้สนใจ ได้ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการผลิตรายการวิทยุเพื่อการมีส่วนร่วมต่อไป

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วม หมายถึง มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เช่น มีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุ มีส่วนร่วมในการลงมติ ความคิดเห็น การตัดสินใจ

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม หมายถึง รายการวิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศในท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งเปิดโอกาสให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการ ในที่นี้หมายถึงรายการวิทยุ “หอมก้นกืด ปั่นก้นอู๋” ที่ออกอากาศในวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 18.00 – 19.00 น. ทางคลื่นความถี่ FM 98.00 MHz สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ หมายถึง เครือข่ายองค์กรที่เข้ามาร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นก้นอู๋” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มเยาวชน และสตรี กลุ่มเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มศาสนา วัฒนธรรมและสุขภาพอนามัย

รูปแบบการเป็นเครือข่าย หมายถึง วิธีการเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดที่เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นก้นอู๋” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อาสาสมัคร หน่วยงานคัดเลือก เป็นผู้แทนองค์กร และได้รับมอบหมายให้มาร่วมรายการ

การดำเนินรายการ หมายถึง การดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นก้นอู๋” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยการทำหน้าที่ดำเนินรายการตั้งแต่ต้นจนจบ มีการควบคุมประเด็นเนื้อหาของรายการให้มีความต่อเนื่อง น่าสนใจ มีการนำเสนอที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ตามแนวคิดระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการผลิตรายการ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผล

ระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา หมายถึง ระดับของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดตามระดับของการพัฒนา 8 ขั้นตอน คือ

ระดับที่ 1 มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ประชาชนถูกจัดแจง

ขั้นที่ 2 ประชาชนได้รับการเยียวยา

ระดับที่ 2 เรียกว่าการมีส่วนร่วมแบบพอเป็นพิธี ได้แก่

ขั้นที่ 3 คือการให้ข้อมูลข่าวสาร

ขั้นที่ 4 ประชาชนอยู่ในฐานะผู้ให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 5 รัฐเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนบางคนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น

ระดับที่ 3 ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ได้แก่

ขั้นที่ 6 ชุมชนเป็น “ผู้ริเริ่ม / ผู้กระทำ”

ขั้นที่ 7 เป็นการมอบอำนาจให้ไปดำเนินการ

ขั้นที่ 8 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมควบคุมดูแล

รายการหอมนกัถ บัณณัถ หมายถึง รายการวิทยุที่ออกอากาศ ทุกวันจันทร์ ถึงวัน
ศุกร์ เวลา 18.00 – 19.00 น. ทางคลื่นความถี่ FM 98.0 MHz สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันอุ้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่” มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม (Democratic-Participant Media Theory)
2. แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance)
3. แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา
4. รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันอุ้”
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดงานวิจัย

ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วมนี้ McQuail (1987 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2543: 108 – 109) กล่าวถึงไว้ว่าเกิดมาจากการยอมรับหลักการบางประการที่เคยมีอยู่ในทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อแบบเดิม โดยที่จุดเน้นสำคัญของทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วมของสื่อนี้ก็คือ

1. เน้นการสื่อสารในแนวนอน (horizontal) มากกว่าการสื่อสารแบบแนวตั้ง (vertical)
  2. หลักการของทฤษฎีนี้พยายามที่จะต่อต้านปรากฏ 2 ด้าน ได้แก่
    - 2.1 ต่อต้านการที่สื่อมีเอกชนเป็นเจ้าของมีลักษณะผูกขาด (monopolization) และมีการนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจมากเกินไป (commercialization)
    - 2.2 ต่อต้านการใช้อำนาจของข้าราชการแบบรวมศูนย์อำนาจ (centralization)
- จะเห็นได้ว่าทฤษฎีเหล่านี้ เน้นความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้รับสารต่างๆ กลุ่ม โดยหันกลับมาหาความต้องการผลประโยชน์และนำเสนอความหลากหลายด้านการสื่อสาร โดยเสนอหลักการเรื่องสิทธิที่จะได้รับข่าวสารที่ต้องการ สิทธิที่จะตอบโต้ สิทธิที่จะใช้

ช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ในชุมชน กลุ่มผลประโยชน์และวัฒนธรรมย่อยต่างๆ การสื่อสารที่มีขนาดเล็กและมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เป็นต้น โดยที่สถาบันสื่อมวลชนจะต้องเข้าร่วมกับชีวิตของประชาชนมากกว่าจะไปหมกมุ่นอยู่กับปัญหาเรื่องการควบคุมผู้รับสารโดยเฉพาะสื่อใหม่ๆ เช่น สื่อวิทยุกระจายเสียง จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้รับสารได้เข้ามาเป็นผู้ส่งสารให้มากกว่าที่เป็นอยู่

สำหรับหน้าที่สำคัญๆ ของสื่อมวลชนตามทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมนี้ McQuail (1987 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2543) ระบุไว้ดังนี้ คือ

1. พลเมืองทุกคนและชนกลุ่มน้อยทุกกลุ่มมีสิทธิที่จะใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
2. องค์กรของสื่อและเนื้อหาสื่อจะต้องไม่ถูกควบคุมจากหน่วยงานของรัฐ
3. สื่อจะต้องมีอยู่เพื่อประชาชนมิใช่เพื่อตัวองค์กรเอง มิใช่เพื่อนักวิชาชีพหรือบรรดาลูกค้า (ภาคธุรกิจ) ของสื่อ
4. กลุ่ม องค์กร และชุมชนควรจะเป็นเจ้าของสื่อได้เอง
5. สื่อขนาดเล็กที่มีลักษณะ interactive และเปิดโอกาสให้ผู้รับสารมีส่วนร่วมยินดีกว่าสื่อขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยนักสื่อมวลชนหรือมืออาชีพและการสื่อสารแบบทางเดียว
6. การสื่อสารนั้นมีความสำคัญมากเกินกว่าที่จะปล่อยให้อยู่ในมือของเรานักวิชาชีพสื่อมวลชนเท่านั้น

แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารปกครองเป็นหลักคิดที่รัฐบาลในประเทศเสรีประชาธิปไตยต่างๆ ให้ความสนใจ เพราะเป็นการบริหารราชการที่ประชาชนเรียกร้อง เป็นที่ยอมรับของประชาชน และเป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ที่มุ่งเน้นให้การบริหารราชการ การตัดสินใจ การให้บริการสาธารณะ ตลอดจนการดำเนินนโยบายสาธารณะต่างๆ เป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการตัดสินใจที่รอบคอบ เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยรวม การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเกิดการบริหารราชการที่สุจริตโปร่งใสมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552: ระบบออนไลน์)

จากความพยายามในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องปรับระบบการบริหารราชการให้เป็นประชาธิปไตย ซึ่งเรียกว่า “การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance)”

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดระบบการบริหารราชการ การจัดโครงสร้าง ทัศนคติในการบริหารราชการ และการกำหนดแนวทางที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจทางการบริหาร และการดำเนินกิจกรรมของรัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐอาจจะดำเนินการได้ในหลายมิติ ตามความเหมาะสมและความต้องการพื้นฐานของประชาชน ในแต่ละสังคม องค์กรที่เรียกตนเองว่า International Association for Public Participation (IAP2) ซึ่งเป็นสมาคมระหว่างประเทศสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในประเทศออสเตรเลียได้ศึกษาและกำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ระดับ เพื่อที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐ จะเลือกตัดสินใจออกแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จากระดับการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐ ตั้งแต่ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมที่น้อยที่สุด ถึงระดับการเข้ามามีส่วนร่วมที่มากขึ้นในระดับที่ 5 ดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (to inform) เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นน้อยสุดซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ระดับที่ 2 การเปิดให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ (to consult)

ระดับที่ 3 เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงาน โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบ อำนาจความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน (to involve)

ระดับที่ 4 เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ (to collaborate)

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของ

หน่วยงานภาครัฐดำเนินการหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการกิจและภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น (to empower)

แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา

ระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนามี 3 ระดับ รวม 8 ขั้นกล่าวคือ (สุชนา บริสุทธิต และคณะ, 2551: 20)

ระดับที่ 1 มี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ประชาชนถูกจัดแจง (manipulation) ให้ร่วมมือกับโครงการของรัฐตามความประสงค์ที่ทางราชการร้องขอ หรือทำตามคำสั่ง มีการสั่งการลงมาจากหน่วยงานราชการระดับสูงสู่ระดับล่างให้ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือ เช่นเกณฑ์แรงงานให้ร่วมบริจาคการเรียโรหรือจัดตั้งกลุ่มเพื่อช่วยปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน

ขั้นที่ 2 ประชาชนได้รับการเยียวยา (therapy) โดยให้ประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับเฉพาะในกลุ่มกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์จะควบคุมหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น เข้ารับการอบรมบ้างหรือมีการสอนสุขศึกษาเพื่อให้ประชาชนทำตามข้อบัญญัติโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมชุมชน และเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นที่มีธรรมชาติแตกต่างกัน จัดว่าเป็นการ “เยียวยา” แบบหนึ่ง บันได 2 ขั้นในระดับแรกนี้ แท้จริงแล้วถือว่าไม่ได้ให้โอกาสแก่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมแต่อย่างใด

ระดับที่ 2 เรียกว่าการมีส่วนร่วมแบบพอยน์ทิซึม (degree of tokenism) เริ่มตั้งแต่

ขั้นที่ 3 คือการให้ข้อมูลข่าวสาร (informing) หรือการประชาสัมพันธ์โครงการ (advertising)

ขั้นที่ 4 ประชาชนอยู่ในฐานะผู้ให้คำปรึกษาโครงการและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (consulting)

ขั้นที่ 5 รัฐเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนบางคนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ในเชิงปรึกษาหารือ แต่ไม่ให้อำนาจในการตัดสินใจ

ระดับที่ 3 ถือว่าประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (degree of real citizen power) มี 3 ขั้น คือ

ขั้นที่ 6 ชุมชนเป็น “ผู้ริเริ่ม / ผู้กระทำ” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดเอง และหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ “สนับสนุน” เท่านั้น หรือองค์กรชุมชนได้มีโอกาสเข้า

เป็นภาคี ในการดำเนินงานร่วมกับรัฐ มีโอกาสได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทำงานร่วมกัน โดยทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต่างก็เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ระยะกำหนด หาปัญหา การจัดระดับความสำคัญของปัญหา การออกแบบทางเลือกในการพัฒนาให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาหรือแก้ปัญหของพวกเขาเองได้ หรือแก้ไขปัญหาในเรื่องสุขภาพ ชุมชนของตนเองในแต่ละท้องถิ่นซึ่งแตกต่างกัน

ขั้นที่ 7 เป็นการมอบอำนาจให้ไปดำเนินการ (delegate) ตามโครงการที่มี พันธสัญญาร่วมกัน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมั่นใจในความสามารถของประชาชนที่มีความพร้อม ที่จะดำเนินการ

ขั้นที่ 8 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมควบคุมดูแล (citizen control) ในฐานะผู้ตรวจสอบ ผู้ร่วมกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรัฐในโครงการต่างๆ ด้วย ว่า สอดคล้องกับนโยบายสาธารณะที่กำหนดไว้แต่แรกหรือไม่ ตรวจสอบความโปร่งใสของการ ดำเนินงาน และดูแลในเรื่องของความเป็นประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลของโครงการร่วมกัน

การให้โอกาสดังกล่าวถือว่าประชาชนมีพลังสามารถเข้าควบคุมดูแลโครงการ พัฒนาอย่างจริงจัง และถือว่าการมีส่วนร่วมแบบอุดมคติ ซึ่งบทบาทประชาคมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นก็คือการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงใน 3 ขั้นสุดท้าย

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็คิด ปั่นกันอยู่”

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็คิด ปั่นกันอยู่” คือรายการวิทยุที่มี วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายการวิทยุท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด เชียงใหม่ ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ โดยใช้รูปแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) มีโอกาสและบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนารายการวิทยุ ท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง และ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็คิด ปั่นกันอยู่” ของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งออกอากาศเป็นประจำทุกวันจันทร์ – วันศุกร์ ทางคลื่นความถี่ FM 98.00 MHz. โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด เชียงใหม่ ได้กำหนดเวลา 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ จากผังรายการปกติที่ออกอากาศตั้งแต่เวลา 05.00 – 24.00 น. ในวันจันทร์ ถึง วันอาทิตย์ โดยได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ และคณะทำงานตาม โครงการดังกล่าวแล้ว ได้มีมติในที่ประชุมร่วมกันให้รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม

ออกอากาศในเวลา 18.00 – 19.00 น. และให้ใช้ชื่อว่ารายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันอู้” ดำเนินรายการโดยใช้ภาษาท้องถิ่น (คำเมือง) เป็นหลัก เริ่มออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 มาจนถึงปัจจุบัน

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันอู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีรูปแบบการจัดรายการเป็นรายการประเภทสนทนา โดยจะมีการแทรกความบันเทิงในรายการหรือไม่ขึ้นกับผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการ และประเด็นเนื้อหาที่น่าสนใจผ่านรายการในแต่ละวัน ซึ่งจะมีตัวแทนของกลุ่มเครือข่ายองค์กรร่วมจัดทำมาจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่อาสาเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดทำหน้าที่หมุนเวียนกันมาดำเนินรายการและร่วมรายการ ซึ่งในระยะเริ่มต้นของโครงการพัฒนารายการวิทยุท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ในรูปแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม คือ มีคณะทำงานที่มาจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดทำ จำนวน 25 องค์กร และต่อมาได้มีการถอนตัวออกไป 8 องค์กร จนถึงปัจจุบันมีเพียง 17 องค์กรทั้งที่มีอยู่เดิมและเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายใหม่ ซึ่งในปัจจุบันก็มีการปรับเปลี่ยนองค์กรอยู่ตลอดเวลา สำหรับองค์กรที่มีส่วนร่วมกับการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม และมาร่วมรายการอยู่เสมอ ประกอบไปด้วย กลุ่มรักษ์ภูหลวง ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่, หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเชียงใหม่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่ โสภณสืบสานภูมิปัญญาล้านนา สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ สถาบันพัฒนาภูมิปัญญาไทย สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มูลนิธิภูมิปัญญา – ชชาติพันธุ์ วุฒิสภาธนาคารสมองจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายเสียงชุมชน ภาคีคนฮักเชียงใหม่ สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ - ลำพูน และสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่

เนื้อหาของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันอู้” มีเนื้อหารายการที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อกลุ่มผู้ฟัง หรือเป็นการให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการ และผู้ฟังรายการทางบ้าน โดยการเปิดประเด็นเรื่องต่างๆ หรือเป็นเรื่องที่เครือข่ายองค์กรร่วมจัดทำมีความถนัดมานำเสนอ เช่น โสภณสืบสานภูมิปัญญาล้านนา จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและประเพณีล้านนา สำหรับสมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ จะเน้นเรื่องการให้ความรู้ด้านการใช้สมุนไพรไทยในการรักษาโรคและการใช้ในชีวิตประจำวัน และสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ จะมาให้ความรู้กับ

นายจ้าง และลูกจ้าง เกี่ยวกับข้อกฎหมาย สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่นายจ้างควรให้แก่ลูกจ้าง การรับเรื่องร้องเรียน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การให้คำแนะนำปรึกษา การช่วยเหลือแรงงาน เป็นต้น

กลุ่มเครือข่ายองค์กรร่วมจัดที่เข้าร่วมในการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สามารถจำแนกออกได้ตามหัวข้อ หรือประเด็นที่แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 วัน ดังนี้

วันจันทร์	ประเด็น เศรษฐกิจและแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ
วันอังคาร	ประเด็น สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีการเกษตร
วันพุธ	ประเด็น เครือข่ายเสียงชุมชน
วันพฤหัสบดี	ประเด็น ส่งเสริมสุขภาพ ศิลปะและวัฒนธรรม
วันศุกร์	ประเด็น กฎหมาย ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และกลุ่มชาติพันธุ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีรวรรณ ยังกิจการ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุเพื่อชุมชน ของจังหวัดน่าน” ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบรายการของรายการวิทยุเพื่อชุมชนของจังหวัดน่าน เป็นรูปแบบนิตยสารทางอากาศและรูปแบบรายการสัณจร เนื้อหารายการเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น ให้ความรู้ด้านการเกษตร การประกอบอาชีพ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม การศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่น กฎหมาย เศรษฐกิจ ปัจจัยเชิงโครงสร้างในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในสถานี คือ นโยบายของกรมประชาสัมพันธ์ งบประมาณ และบุคลากรของสถานี และปัจจัยภายนอกสถานี คือ ภูมิประเทศ ประชากร วัฒนธรรม อาชีพ ศาสนา เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางสังคม วิถีชีวิต การรวมกลุ่ม การศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรายการโดยการโทรศัพท์ ส่งจดหมาย บอกผ่านผู้ดำเนินรายการ และในฐานะผู้ผลิตในทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดประเด็นเนื้อหาประจำวัน จนถึงการผลิตรายการและออกอากาศ ส่วนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารรายการวิทยุชุมชนนั้นคณะกรรมการบริหารชมรมวิทยุชุมชนคนเมืองน่านเป็นผู้กำหนดให้สมาชิกดำเนินรายการภายใต้ กรอบของคณะกรรมการบริหารชมรมที่ตั้งไว้ การมีส่วนร่วมในการค้นหาความต้องการร่วมกันของคนในชุมชนต่อรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการดำเนินงานของรายการวิทยุเพื่อชุมชน พบว่ารูปแบบและเนื้อหาที่ออกอากาศอยู่ในปัจจุบันได้ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนในจังหวัดน่านแล้ว แต่วิธีการดำเนินงานรายการวิทยุเพื่อ

ชุมชนนั้นประชาชนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตั้งคณะกรรมการ หางบประมาณ หาสถานที่ตั้ง โดยการมีตัวแทนของแต่ละชุมชนเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการมากกว่าที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน

อรรพรรณ ปิณฑน์โอวาท (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อสาร การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของประชาชนในวิद्यุชุมชนจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดระยอง” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทั้งสองจังหวัดที่มาร่วมผลิตและดำเนินรายการยังเป็น “ปัญญาชนคนชั้นกลาง” ในระยอง ในขณะที่เจ้าหน้าที่สถานียังคงดำเนินการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ในทั้งสองจังหวัด ประชาชนระดับรากหญ้ายังไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการผลิตรายการ ร่วมบริหารรายการวิทยุชุมชนและไม่คุ้นเคยกับแนวคิดของวิทยุชุมชนแต่พอเข้าใจการดำเนินรายการวิทยุแบบประชาธิปไตย

นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนในฐานะผู้ฟังมีความพอใจรายการวิทยุชุมชนในระดับหนึ่งและเสนอแนะให้ปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบของรายการ เมื่อได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ 20% ตามที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงฯ กำหนดไว้ ประชาชนอาจมีทางเลือกในระยะแรกคือใช้เวลาพร้อมกับสถานีวิทยุของรัฐที่มีอยู่แล้ว และค่อยพัฒนาเป็นเจ้าของสถานีในระยะหลังโดยการรวมตัวของคลื่นความถี่ การดำเนินงานในรูปแบบของวิทยุชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการร่วมมือกับกระทรวงหลักๆ ได้ผลมากเช่นกัน ด้านเงินทุนอาจได้มาจากการจัดสรรของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสช.) การรับทุนอุดหนุนจากการไม่แสวงกำไรการหาโฆษณาจากธุรกิจรายย่อยภายในชุมชนนั้นๆ การปันผลกำไรของวิทยุภาคเอกชน ส่วนการเก็บเงินจากสมาชิกคงต้องค่อยเป็นค่อยไปเพราะผู้ฟังยังไม่เห็นประโยชน์ ปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาบุคลากร คือประชาชนระดับรากหญ้าขาดความรู้และทักษะในการออกอากาศและจัดรายการซึ่งอาจแก้ไขได้โดยอาศัยความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียงของรัฐบาล และสถาบันการศึกษาให้การฝึกอบรม ความไม่สม่ำเสมอของการมาจัดรายการอาจแก้ไขได้โดยให้ผลิตเวรกันมาจัด โดยผู้นำชุมชนเป็นแกนนำสำคัญ โดยควรมีการทำงานผ่านองค์กรบริหารส่วนตำบล เยาวชนควรได้รับการสนับสนุนให้มาจัดรายการเพราะถือเป็นการศึกษาระยะยาวใน เรื่องสื่อมวลชนและสิทธิของประชาชน

ปัญหาเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์อาจแก้ไขได้โดยการออกอากาศเป็นภาษาถิ่นซึ่งควรได้รับการสนับสนุนการมีใบผู้ประกาศเป็นสิ่งจำเป็นแต่ควรทดสอบประเมินผลในลักษณะให้ทราบระเบียบ กฎเกณฑ์ของการจัดรายการมากกว่าเป็นการทดสอบการอ่านออกเสียง ปัญหาเรื่องเทคโนโลยีอุปกรณ์อาจแก้ไขได้โดยระยะแรกอาจให้ใช้ร่วมกับสถานีวิทยุกระจายเสียงของรัฐก่อน หรือในระยะแรกอาจให้ทดลองออกอากาศโดยใช้หอกระจายข่าว หลังจากนั้นอาจจะเช่าอาคารทำสถานีของชาวบ้านเองพร้อมอุปกรณ์เครื่องส่งรุ่นเก่าที่อาจหาเช่าได้ในราคาถูก รายการวิทยุชุมชนที่

ประชาชนรากหญ้าสนใจอยากจะเป็นผู้จัดรายการคือ รายการเกี่ยวกับปากท้อง รายการศิลปวัฒนธรรม โคลงกลอน ศาสนา รายการทายปัญหา และรายการวัยรุ่น รายการทั้งหมดนี้ควรมีเพลงคั่นบ้าง ของรางวัลในการจูงใจให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมควรมีบ้างแต่ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นที่สุด

วรรณิษ วงศ์สุ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจรของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 67.20 เพศหญิง ร้อยละ 32.80 มีอายุเฉลี่ย 42.63 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพรับราชการ และทำงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 12,325 บาท สถานภาพภายในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป รองลงมาเป็นผู้นำชุมชน อาศัยอยู่ในจังหวัดลำพูน โดยเฉลี่ย 28.43 ปี

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการรับฟัง รองลงมามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการ (ขณะออกอากาศ) และการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการตามลำดับ ทั้งนี้ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางมีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับน้อย คือ “การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้เงินงบประมาณ ในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร”

ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจร ได้แก่ การขาดปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ บุคลากร ความร่วมมือขององค์กรต่างๆ มีความเห็นที่แตกต่างกันของบุคลากร และการติดตามประเมินการแก้ไขปัญหาลำบากๆ ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังตลอดจนไม่อิสระในการตัดสินใจในการบริหารจัดการซึ่งการตัดสินใจขึ้นอยู่กับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน รวมทั้งประชาชนบางส่วนไม่สามารถมาร่วมรายการได้ เนื่องจากติดภาระการทำงานต่างๆ ได้แต่รับฟังรายการเท่านั้น และไม่มียานพาหนะเดินทางมาร่วมรายการได้ ทั้งนี้ประชาชนมองว่าควรนำเสนอปัญหาใกล้ตัว และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทันเหตุการณ์ อยู่ในความสนใจของชุมชน เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยไม่จำกัดเงื่อนไขต่างๆ และควรนำบุคคลในชุมชนที่เป็นผู้มีชื่อเสียงตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหา ไม่ว่าจะเป็นประชาชนผู้แทนหน่วยงาน นักวิชาการ ฯลฯ มาร่วมดำเนินรายการ ลักษณะการดำเนินรายการต้องเป็นกันเอง และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ควรมีคณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินงาน การนำเสนอรายการควรมีความหลากหลาย ช่วงเวลาในการดำเนินรายการที่เหมาะสม ได้แก่ ช่วงเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่อยู่บ้าน ซึ่งควรเป็นช่วงเช้านอกัน 08.00 น. ช่วงเย็นหลัง 17.00 น. และวันหยุด โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที – 1 ชั่วโมง ในการนำเสนอรายการ การเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจมาออกรายการ ควรเชิญผู้เกี่ยวข้องทั้งในแง่ลบ และแง่บวกมาร่วมรายการเพื่อจะได้ครอบคลุมทุกแง่มุม ทั้งนี้บุคคลที่เกี่ยวข้องควรมาจากทุก

องค์กร โดยผู้ดำเนินรายการต้องเป็นกลาง การเข้าถึงชุมชนที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเรื่องที่นำมาออก รายการควรจัดรายการในพื้นที่ชุมชนเจ้าของเรื่องอยู่ ข้อมูลควรเปิดเผยชัดเจนตรงไปตรงมา ผู้ร่วม รายการสามารถตอบปัญหาได้ตรงประเด็น ทั้งนี้คลื่นความถี่ควรไปไกลจนถึงชุมชนพื้นที่ห่างไกล ซึ่งเป็นพื้นที่ปัญหา และควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าถึงรายการนี้ เพื่อประชาชนจะได้ทราบ และร่วมรับฟัง ร่วมผลิตรายการ

สุพจน์ สุขกัฏ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิก เครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัดลำปางในการดำเนินงานของ ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแจ้ห่ม” ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายวิทยุชุมชน จังหวัดลำปาง เพราะได้รับการ ชักชวน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแจ้ห่ม เพราะ ต้องการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อชุมชน และต้องการเป็นผู้จัดรายการ ลักษณะ และระดับการมี ส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัดลำปาง ในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้ วิทยุชุมชนแจ้ห่ม การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วม วางแผนที่สำคัญ คือ การวางแผนการใช้งบประมาณของศูนย์ การวางแผนในเรื่องการจัดหา เครื่องส่ง และอุปกรณ์ การวางแผนเรื่องบุคลากรของศูนย์ฯ การวางแผนด้านโครงสร้างการ บริหารงานศูนย์ฯ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ที่สำคัญ คือ การตัดสินใจการจัดซื้อจัดจ้าง การตัดสินใจในการเลือกซื้อเครื่องส่งและอุปกรณ์ การ ตัดสินใจในการบริหารรายได้ การตัดสินใจในการใช้งบประมาณของศูนย์ และร่วมตัดสินใจในการ เปลี่ยนแปลงผู้จัดรายการ การมีส่วนร่วมในการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การมี ส่วนร่วมผลิตรายการที่สำคัญได้แก่ การกำหนดรูปแบบรายการ การปรับเปลี่ยนตัวผู้จัดรายการ การ กำหนดสัดส่วนรายการ การปรับปรุงเนื้อหาสาระของรายการ และร่วมปรับปรุงรายการ การมีส่วน ร่วมประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมประเมินผลที่สำคัญ คือ การประเมิน การใช้งบประมาณ การประเมินประสิทธิภาพของเครื่องส่ง การประเมินความเหมาะสมของ ช่วงเวลาออกอากาศ การประเมินความเหมาะสมของผังรายการ

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการมีส่วนร่วม พบว่า สมาชิกเครือข่ายวิทยุชุมชน จังหวัดลำปางเห็นว่า ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแจ้ห่ม ควรปรับปรุงคุณภาพการส่งกระจาย เสียงของศูนย์ฯ ควรเพิ่มเวลาการกระจายเสียง ควรจัดอบรมเพื่อปรับปรุงทักษะความรู้ของผู้จัด รายการ ควรปรับปรุงเนื้อหารายการ ควรจัดหาสื่อวัสดุเช่น แผ่นซีดี รวมไปถึงไมโคร โฟน และ เครื่องเล่นเทป

ภาคสรุป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็ด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีความเกี่ยวข้องกับกับแนวคิด และทฤษฎีที่ได้นำมาใช้ซึ่งจะช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับรูปแบบของวิทยุชุมชนที่แท้จริง ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้ระบุไว้ ซึ่งปัจจุบัน ได้มีบริษัทเอกชนนำคลื่นความถี่ที่ก่อตั้งในรูปแบบชุมชนไปใช้ในการดำเนินธุรกิจที่มีการเรียกรับผลประโยชน์และมีกำลังส่งสูงกว่าที่กำหนดไว้เป็นจำนวนมาก ทำให้บางชุมชนที่ต้องการเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ไม่สามารถดำเนินการได้ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. 2550 ได้กำหนดกรอบเรื่องของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐบาลจึงมีการจัดทำโครงการพัฒนารายการวิทยุท้องถิ่นขึ้น โดยใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ส่วนภูมิภาค 8 สถานี ทั่วประเทศเป็นสถานีนำร่องโดยสั่งให้มีการตั้งคณะกรรมการ ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือคนในองค์กรของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และคณะทำงานที่มาจากการเปิดโอกาสให้เครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบรายการ การผลิตรายการ การวางแผน การตัดสินใจ และการประเมินผล ร่วมกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในสัดส่วน 50: 50

จากแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบไปด้วย ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม (Democratic-Participant Media Theory) แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participatory governance) แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา ซึ่งงานวิจัยนี้จะมุ่งศึกษาถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ที่เข้าร่วมในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน การผลิตรายการ การวางแผนรายการ การตัดสินใจ และการประเมินผล

แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐ จากความเหมาะสม เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ที่มุ่งเน้นให้การบริหารราชการ การตัดสินใจ การให้บริการสาธารณะ และการดำเนินนโยบายสาธารณะต่างๆ เป็นไปอย่างสุจริต โปร่งใส เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็ด ปั่นกันฮู้” ได้ปฏิบัติตามแนวคิดดังกล่าว โดยเฉพาะเรื่องการตัดสินใจ การให้บริการสาธารณะด้วยการเปิดโอกาสให้เครือข่ายองค์กรร่วมจัดทั้ง 19 องค์กร เข้ามาร่วมดำเนินรายการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังรายการในท้องถิ่น

แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา คือ ประชาชนถูกจัดแจง จากหน่วยงานราชการ โดยต้องยอมให้ความร่วมมือซึ่งอาจเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ หรือไม่ต้องการ ก็ได้ ประชาชนได้รับการเยียวยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ซึ่งถือว่าไม่ได้เป็นการมีส่วนร่วมแต่อย่างใด ระดับต่อมาคือ การมีส่วนร่วมแบบพอเป็น พินิจและระดับการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งจะสามารถนำมาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของเครือข่าย องค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมได้ว่าอยู่ในระดับใด สามารถมีส่วนร่วมใน ระดับสูงสุดได้หรือไม่

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลวิจัยเชิงลึกตั้งแต่ที่มาของการจัดทำรายการวิทยุแบบเน้นการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม รูปแบบของการเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการ ตลอดจนลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการว่ามีส่วนร่วมในระดับใดตามแนวคิดระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยจึงใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล โดยสัมภาษณ์เฉพาะบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกอย่างละเอียด และรอบด้าน

นอกจากจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยยังรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เที่ยงตรง และมีความน่าเชื่อถือ จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อธิบายเชิงวิเคราะห์ด้วยแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ศึกษาวิจัยเฉพาะพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการ “ฮอมกันกิด ปั่นกันฮู้”

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ สมาชิกจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันรู้” จำนวน 21 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นประธานขององค์กรหรือบุคคลที่ประธานมอบหมาย
2. เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันรู้” ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 ด้าน ได้แก่
  - 2.1 ด้านการผลิตรายการ เช่น
    - เป็นผู้ร่วมรายการ ที่ต้องอาศัยผู้ดำเนินรายการหลักในการกล่าวเปิดปิดรายการ และการกล่าวเชื่อมโยงเนื้อหาของรายการ
    - กำหนดเนื้อหาการรายการในแต่ละวัน
    - จัดเตรียมข้อมูลที่ใช้ในการออกอากาศรายการ
    - เป็นผู้ดำเนินรายการเองตั้งแต่ต้นจนจบรายการ
  - 2.2 ด้านการวางแผน เช่น
    - มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบรายการในการออกอากาศในแต่ละวัน
    - ไปในทิศทางที่ต้องการเช่น รายการสนทนา หรือรายการสาระบันเทิง
    - ร่วมประชุมกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรายการ
  - 2.3 ด้านการตัดสินใจ เช่น
    - การตัดสินใจเลือกเวลาในการออกอากาศของรายการ
    - การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตั้งชื่อรายการ
  - 2.4 ด้านการประเมินผล
    - การประเมินผลประจำวัน คือการทำประเมินและการจดบันทึกรายการลงสมุดลงรายละเอียดการจัดรายการ
    - การประเมินผลรายการทุก 6 เดือน คือการสรุปผลการมีส่วนร่วมจากการจัดรายการประจำวัน ประเมินเป็นผลการดำเนินงานในระยะเวลา 6 เดือน

จากคุณสมบัติดังกล่าวสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

กลุ่ม	ชื่อองค์กร	จำนวนที่ร่วม (คน)
1. เกษตรและ สิ่งแวดล้อม	ชมรมรักย์กุลาบเชียงใหม่	1
	ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้	1
	สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	1
	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชียงใหม่	1
2. เยาวชน และสตรี	สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่	2
3. เศรษฐกิจ และสังคม	หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	1
	เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเชียงใหม่	1
	สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ - ลำพูน	1
	สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่	2
	วุฒิสภาศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่	1
	สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่	1
	เครือข่ายเสียงชุมชน	1
	สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่	1
	ภาคีคนฮักเชียงใหม่	1
	สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1
4. ศาสนา วัฒนธรรม และสุขภาพ อนามัย	โองเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา	2
	สมาคมแพทย์แผนไทย	2
รวม		21

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือใช้แบบการสัมภาษณ์โดยมีการกำหนดโครงสร้างของคำถามไว้อย่างชัดเจน ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน ซึ่งแนวคำถามในการสัมภาษณ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีคำถามอื่นเพิ่มเติมได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ขณะที่สัมภาษณ์ และคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ โดยแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ - นามสกุล อายุ ความสามารถ ประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก องค์กรที่สังกัด ตำแหน่ง ซึ่งคำถามของตอนที่ 1 นี้ จะทำให้ผู้วิจัยเข้าใจมากขึ้นถึงที่มาของผู้ให้สัมภาษณ์ในการเข้ามาเกี่ยวข้องกับรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม "สอมกันกิด บั่นกันอุ"

ตอนที่ 2 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายขององค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม "สอมกันกิด บั่นกันอุ" ซึ่งแบ่งเป็นรูปแบบของอาสาสมัคร เข้ามาจัดรายการ ได้รับเชิญจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานต้นสังกัดคัดเลือกมา และหน่วยงานต้นสังกัดมอบหมายให้มาจัดรายการ

ตอนที่ 3 เป็นแนวคำถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม "สอมกันกิด บั่นกันอุ" ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการผลิตรายการ

- เป็นผู้ดำเนินรายการเอง โดยทำหน้าที่ควบคุมเสียงเองได้หรือไม่ อย่างไร
- เป็นเพียงผู้ร่วมรายการ หรือได้ทำหน้าที่อื่นๆ ด้วยหรือไม่ อย่างไร
- การกำหนดเนื้อหารายการแต่ละวัน ใครเป็นผู้กำหนด กำหนดจากอะไร
- มีการจัดเตรียมข้อมูลหรือเอกสารประกอบในการจัดรายการอย่างไร

2. ด้านการวางแผน

- มีส่วนในการกำหนดรูปแบบรายการหรือไม่
- มีส่วนร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของรายการ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ในห้องประชุมหรือไม่ อย่างไร

3. ด้านการตัดสินใจ

- การเลือกเนื้อหาเพื่อออกอากาศ
- กำหนดรูปแบบการนำเสนอ
- เชิญผู้ร่วมรายการ

- การตัดสินใจให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ\

4. ด้านการประเมินผล

- มีการประเมินผลการดำเนินงานประจำวันหรือไม่ อย่างไร
- มีการประเมินผลการดำเนินงานทุก 6 เดือน หรือไม่ อย่างไร

การทดสอบเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการศึกษาได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ผู้วิจัยได้ทดสอบเครื่องมือ โดยสร้างแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปปฐกษการกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านระเบียบวิธีวิจัย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามและความครอบคลุมในทุกประเด็นของวัตถุประสงค์ ทั้งในส่วนขอโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบเครื่องมืองานวิจัย ดังนี้

1. ความตรงของเครื่องมือ (validity)

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยให้มีคำถามที่มีเนื้อหา และมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกับรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมนกันคิด ปันกันรู้”

1.2 ความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีข้อคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ตรงตามพฤติกรรมที่เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมกับรายการวิทยุท้องถิ่นฯ เช่น ลักษณะการมีส่วนร่วมในด้านการผลิตรายการ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินผล

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่า 1 แหล่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ที่ตรง และน่าเชื่อถือ โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีดังนี้

1. ข้อมูลจากโครงการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เอกสารโครงการนำร่องรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ และผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุ

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลซึ่งแยกเป็น 4 กลุ่ม 17 องค์กร จำนวนทั้งสิ้น 21 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ใ้ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2553 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2554 ซึ่งการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้สำรวจข้อมูลของโครงการนำร่อง รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมและตรวจสอบข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องของรายการฯ และจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดอีกครั้งอย่างไม่เป็นทางการ และหากได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือสัมภาษณ์ยังไม่เสร็จสิ้น ผู้วิจัยก็จะกลับไปสัมภาษณ์เพิ่มเติม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ คือ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หรือ การใช้สถิติศาสตร์ มาเป็นเทคนิควิธีวิเคราะห์ คือ การแยกข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ องค์กรที่สังกัด และประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายขององค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์แยกเป็นประเด็น รูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วม คือ อาสาสมัครเข้ามาด้วยตนเอง ได้รับเชิญจากทางสถานี ได้รับคัดเลือกจากหน่วยงาน และได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเช่นเดียวกับวัตถุประสงค์ที่ 2 โดยแยกการวิเคราะห์เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมด้านการผลิตรายการ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ และ ด้านการประเมินผล

เนื่องจากข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม (Democratic-Participant Media Theory) แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participatory governance) แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา และที่มาของ

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกิ้ง ปั่นกันอุ้” มาช่วยวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับ
ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการศึกษามีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่น “หอมก้นกูด ปั่นกันอุ้” ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ใน 3 ประเด็น คือ

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกูด ปั่นกันอุ้”
2. รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกูด ปั่นกันอุ้”
3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของเครือข่ายองค์กรที่เข้าร่วมดำเนินรายการ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรที่เข้าร่วมดำเนินรายการนั้น ศึกษาเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ องค์กรที่สังกัด และประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมทั้งหมด 21 คน โดยเป็นเพศชาย 16 คน เพศหญิง 5 คน

2. อายุ

เครือข่ายองค์กรที่เข้าร่วมดำเนินรายการ มีอายุระหว่าง 20 – 82 ปี โดยส่วนใหญ่ (จำนวน 10 คน) มีอายุระหว่าง 45 – 60 ปี อายุน้อยที่สุด 20 ปี คือ นางสาวณรินทร์ แสนคำป็น

จากสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ และอายุมากที่สุด 82 ปี คือ นายพจนา นาควัชร จากกลุ่ม รักสุขภาพเชียงใหม่

3. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ จำนวน 13 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 คน กำลังศึกษาปริญญาตรี จำนวน 2 คน และ กำลังศึกษาปริญญาโท จำนวน 1 คน

4. อาชีพ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีหลากหลายอาชีพคือ รับราชการ 3 คน ข้าราชการบำนาญ 3 คน เกษตรกร 2 คน นักธุรกิจ 2 คน ตัวแทนบริษัทประกันชีวิต 2 คน นักศึกษา 2 คน นักกฎหมายอิสระ 1 คน ธุรกิจส่วนตัว 1 คน แพทย์แผนไทย 1 คน นักวิจัย 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีล้านนา 1 คน

5. ประสบการณ์การจัดรายการวิทยุ

ประสบการณ์การจัดรายการวิทยุของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีประสบการณ์ตั้งแต่ 6 เดือน – 20 ปี และส่วนใหญ่คือจำนวน 16 คน มีประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุ 1 – 5 ปี รองลงมาคือมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน และมีประสบการณ์ 6 ปี จำนวน 1 คน

สรุป

จากการศึกษาสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เป็นเพศชาย ร้อยละ 76.19 เพศหญิง ร้อยละ 23.81 มีอายุระหว่าง 20 – 82 ปี โดยอายุเฉลี่ยเท่ากับ 46.8 ปี อายุสูงสุด 82 ปี อายุต่ำสุด 20 ปี ร้อยละ 61.90 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพส่วนใหญ่รับราชการและข้าราชการบำนาญเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยมีประสบการณ์การจัดรายการวิทยุเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ปี

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่นำมาเสนอในรายการวิทยุมากกว่าเพศหญิง หรือเป็นผู้ที่รับผิดชอบงานด้านนั้นโดยตรง และมีความพร้อมในด้านการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือต่อการจัดทำรายการได้

ด้านอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีอายุเฉลี่ยในช่วง 20 – 82 ปี ซึ่งมีตั้งแต่วัยกำลังศึกษา จนถึง ผู้สูงอายุ ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ กิจกรรม ข่าวสารต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ฟังรายการ และช่วยกันร่วมสร้างสรรค์สังคมเมืองเชียงใหม่ให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ โดยได้รับการตอบรับจากประชาชนชาวเชียงใหม่เป็นอย่างดี

ด้านระดับการศึกษา เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงระดับปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารายการวิทยุฯ สอดกันก็คิด ปั่นกันอยู่จัดตั้งขึ้น ตามโครงการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของภาครัฐ (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่) ตามนโยบายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ด้านการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง มีการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลาย ตามวุฒิการศึกษา และความสนใจในการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและข้าราชการบำนาญ นักธุรกิจ ตัวแทนประกันชีวิต นักศึกษา นักกฎหมายอิสระ ธุรกิจส่วนตัว แพทย์แผนไทย นักวิจัยและนักวิจัยอิสระ และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีล้านนา ที่มีเวลาว่างจากงานประจำในช่วง 18.00 – 19.00 น. มาร่วมดำเนินรายการได้ รวมทั้งมีเวลาที่จะช่วยกันร่วมพัฒนารายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมนี้ให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้ฟังให้มากที่สุด เพื่อสร้างลักษณะการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ด้านประสบการณ์จัดรายการวิทยุ กลุ่มตัวอย่าง มีประสบการณ์ในการจัดรายการเริ่มตั้งแต่ 6 เดือน – 20 ปี ตามประสบการณ์และอาชีพการทำงานที่ทำอยู่ ซึ่งไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินรายการ และร่วมดำเนินรายการ เนื่องจากทางคณะที่ทำรายการมีการจัดเจ้าหน้าที่มาช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดรายการให้กับเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ พร้อมให้ความช่วยเหลือใน

ด้านการดำเนินรายการ การซักถามประเด็นคำถาม การควบคุมอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งกระจายเสียง การเป็นพี่เลี้ยงด้านการจัดรายการ เป็นต้น สำหรับสมาชิกเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ ที่มีความชำนาญในการดำเนินรายการ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จะจัดเจ้าหน้าที่มาคอยอำนวยความสะดวกในการควบคุมอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งกระจายเสียง ช่วยประสานงานตามที่เครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้ร้องขอมา

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างเครือข่ายองค์กรร่วมจัดพบว่ามีความแตกต่างกันไป โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนมาร่วมกับการดำเนินรายการ แม้ว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานีของรัฐ แต่ก็มีการใช้แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาเป็นกรอบดำเนินงาน ดังนั้นจึงมีแนวคิดให้ชุมชนมาร่วม เช่นเดียวกับวิทยุชุมชน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนทุกกลุ่มที่อยู่ในชุมชน ไม่ว่าจะอยู่ในระดับสังคมเศรษฐกิจใด องค์กรใด หรือคนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มวัฒนธรรมย่อยใดๆ ก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม (Democratic-Participant Media Theory) (กาญจนา แก้วเทพ, 2543: 108 – 109) ที่เน้นการสื่อสารในแนวนอน (horizontal) มากกว่าการสื่อสารแบบแนวตั้ง (vertical) โดยมีหลักการที่จะต่อต้านปรากฏ 2 ด้าน ได้แก่ต่อต้านการที่สื่อมีเอกชนเป็นเจ้าของมีลักษณะผูกขาด (monopolization) และมีการนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจมากเกินไป (commercialization) และต่อต้านการใช้อำนาจของข้าราชการแบบรวมศูนย์อำนาจ (centralization)

ตาราง 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้”

กลุ่ม	องค์กรที่สังกัด	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา	อาชีพ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ การจัดรายการวิทยุ
1. เกษตรกร และ สิ่งแวดล้อม	กลุ่มรักภูหลวง เชียงใหม่	นายพจนา นาควัชร	82	ปริญญาตรี	เกษตรกร	สมาชิก	6 ปี
	ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ดร.คุณวัตร เพ็งอ้น	60	ปริญญาเอก	ข้าราชการ บำนาญ	นักวิจัยอาวุโส	10 ปี
	สมาพันธ์เกษตรกร ภาคเหนือ	นายอินทอง ไชยลังการ	56	มัธยมศึกษาตอนต้น	เกษตรกร	ผู้จัดการด้านสื่อ	10 ปี
	ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่	นายสัญญา ทุมตะขบ	37	ปริญญาตรี	รับราชการ	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม ชำนาญการ	2 ปี
2. เยาวชนและ สตรี	สภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่	นางสาวณรินทร์ แสนคำป็น	20	กำลังศึกษา ปริญญาตรี	นักศึกษา	ประชาสัมพันธ์	5 ปี
		นายภาณุพงษ์ สุนทรสารทูล	21	กำลังศึกษา ปริญญาตรี	นักศึกษา	ประชาสัมพันธ์	4 ปี

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่ม	องค์กรที่สังกัด	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	อาชีพ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ การจัดรายการวิทยุ
3. เศรษฐกิจ และสังคม	หอการค้า จังหวัดเชียงใหม่	นายวิชา ครองทรัพย์	49	ปริญญาตรี	ตัวแทน ประกันชีวิต	เลขานุการ	5 ปี
	เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง	นายสพิชกร ขอดเมือง	56	ปริญญา โท	นักกฎหมาย อิสระ	ที่ปรึกษากฎหมาย	4 ปี
	สมาคมส่งเสริม ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมไทย	นางธนพันธ์ ศิริโยธิพันธ์	49	ปริญญาตรี	ธุรกิจ ส่วนตัว	รองประธานฝ่าย ประชาสัมพันธ์	1 ปี
	สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่	นายอุดม ชิดน้ายี	51	ปริญญาตรี	นักธุรกิจ	อุปนายก	2 ปี
		นายวรพงษ์ หมู่ชาวดี้	45	ปริญญาตรี	นักธุรกิจ	เลขานุการ	1 ปี
	วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดเชียงใหม่	นายพัลลภ สุวรรณมาลิก	73	ปริญญาตรี	ข้าราชการ บำนาญ	ประธาน	1 ปี

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่ม	องค์กรที่สังกัด	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา	อาชีพ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ การจัดรายการวิทยุ
3. เสริมธุรกิจ และสังคม (ต่อ)	สำนักงานสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่	นางดวงกมล คชหิรัญ	60	ปริญญาตรี	รับราชการ	ผู้อำนวยการ	20 ปี
	สำนักงาน เทศบาลนครเชียงใหม่	นางสุกฤษฎา พรเลิศ	32	ปริญญาโท	รับราชการ	นักวิชาการ ประชาสัมพันธ์	6 เดือน
	ภาคีคนฮักเชียงใหม่	นางกนกวรรณ อุโฆษกิจ	67	ปริญญาโท	ข้าราชการ	สมาชิก	1 ปี
	สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	นางสาวอุบลรัตน์ หยา ไส่	29	กำลังศึกษา ปริญญาโท	นักเรียน	ผู้ช่วยงานวิจัย	2 ปี
	เครือข่ายเสียงชุมชน	นายพิชิต พงษ์จรัสกาล	28	ปริญญาตรี	นักวิจัย	ผู้ประสานงาน	4 ปี

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่ม	องค์กรที่สังกัด	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	อาชีพ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ การจัดรายการวิทยุ
4. ศาสนา วัฒนธรรม และสุขภาพ อนามัย	โสงเฮียนสืบสาน ภูมิปัญญาล้านนา	นายประสงค์ แสงงาม	30	ปริญญาตรี	นักวิจัยอิสระ	อาจารย์ พิเศษ	10 ปี
		นายณัฏฐวัฒน์ ตั้งจิตร	29	ปริญญาตรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีล้านนา	เจ้าหน้าที่ พนักงาน	5 ปี
	สมาคมแพทย์แผน ไทยเชียงใหม่	นายวัลลภ เผ่าพนัส	51	ปริญญาตรี	แพทย์แผนไทย	แพทย์แผน ไทย	3 ปี
		นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์	58	ปริญญาตรี	ตัวแทน ประกันชีวิต	ผู้เชี่ยวชาญ การใช้ สมุนไพร รักษาโรค	1 ปี

ตอนที่ 2 รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันฮู้”

รูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันฮู้” ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามี 4 รูปแบบ คือ อาสาสมัคร จำนวน 7 คน ได้รับเชิญจากทางสถานี จำนวน 3 คน ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน จำนวน 5 คน และได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงาน จำนวน 7 คน มีรายละเอียดดังนี้

1. อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเองจำนวน 7 คน ได้แก่

นายพัลลภ สุวรรณมาติก ประธานกลุ่มมูลนิธิอาสนาการสมองจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานสนองแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อให้ข้าราชการที่เกษียณอายุแล้วแต่ยังมีจิตอาสาในการช่วยเหลือพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ได้มาทำงานร่วมกัน

นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์ และนายวัลลภ เผ่าพนัส จากสมาคมแพทย์แผนไทย เชียงใหม่ เข้ามาร่วมเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้พืชสมุนไพรไทยในการรักษาโรค แทนการใช้ยาแผนปัจจุบัน เป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่าการแพทย์แผนโบราณ เป็นภูมิปัญญาที่บรรพชนคิดค้นขึ้นมาแม้ว่าจะเห็นผลช้า แต่ก็ไม่มีผลกระทบบ้างเคียงต่อผู้ป่วย อีกทั้งนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ ให้ผู้ฟังรายการได้รับทราบและเชิญชวนมามีส่วนร่วม

นายณัฏฐวัฒน์ ตั้งจิตร์ และนายประสงค์ แสงงาม จากโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา พูดถึงการเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมดำเนินรายการว่า ในยุคแรกของการทำรายการด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมคือการจัดรายการ “เสียงบ้านล้านนา” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ คลื่นความถี่ FM 93.25 MHz นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมล้านนา โดยได้รับการตอบรับจากผู้ฟังเป็นอย่างดี แต่หลังจากที่รายการ “เสียงบ้านล้านนา” ได้ยุติการออกอากาศไป ภายหลังจากทราบว่ามียุทธการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมจึงอาสาสมัครมาดำเนินรายการ “ฮอมกันคิด ปั่นกันฮู้” จนถึงปัจจุบัน เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

นายสพิขกร ยอดเมือง ที่ปรึกษากฎหมายเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เชียงใหม่ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและมีส่วนร่วมกับการติดตามการดำเนินงานของเครือข่าย กองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นเงินที่ทางรัฐบาลจัดสรรมาเพื่อช่วยประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ ที่ประสบ ปัญหาด้านการเงิน และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้สามารถทำสัญญากู้ยืมเงินได้ แต่เมื่อ มีการกู้ยืมเงินไปแล้ว มักจะไม่ใช้เงินคืน การเข้ามาเป็นอาสาสมัครให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของข้อ กฎหมายจึงเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชน และต้องการช่วยสร้างสังคมของจังหวัด เชียงใหม่ให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น

นายพจนา นาควัชร อาสาสมัครจากกลุ่มรักสุขภาพเชียงใหม่ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการหลายๆ เรื่องนอกเหนือจากเรื่องการดูแลสุขภาพ และการเกษตร เช่น ครอบครัวยุคใหม่ สุขภาพอนามัย โดยนำมาถ่ายทอดผ่านช่วงเวลาของรายการได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ฟัง ติดตามและโทรศัพท์เข้ามาร่วมสนทนาในรายการอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะเรื่องการดูแลสุขภาพ ซึ่งคนส่วนมากจะยังไม่ทราบวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง

2. ได้รับเชิญจากทางสถานี

เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ ได้รับเชิญจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน ได้แก่

นางกนกวรรณ อุโฆษกิจ มีบทบาทสำคัญในการช่วยการขับเคลื่อนการพัฒนา เมืองเชียงใหม่ แต่ยังคงความเป็นเมืองแห่งศิลปวัฒนธรรมล้านนาที่สืบทอดมาเอาไว้

ดร.คุณวัตร เพ็งอัน จากศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้รับเชิญให้ มาร่วมถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร ให้สามารถปรับตัวหรือ เปลี่ยนแปลงความเชื่อในการทำการเกษตรแบบเดิมไปสู่การทำการเกษตรแบบสมัยใหม่ โดยอาศัย เทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อให้ผลิตที่ได้มีคุณภาพและจำหน่ายได้ราคาสูง รวมทั้งช่วยให้คำแนะนำ ปัญหาต่างๆ การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำการเกษตรซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้ทราบ ข้อมูลที่ถูกต้อง

นางดวงกมล คชหิรัญ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ มีความรู้ความชำนาญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้ แรงงาน นายจ้าง ลูกจ้างในสถานประกอบการต่างๆ ที่ได้รับความไม่เป็นธรรมทั้งจากนายจ้าง และจาก ลูกจ้าง สามารถที่จะร้องเรียนหรือแจ้งปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือในขั้นตอนตาม กฎหมาย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

3. หน่วยงานคัดเลือก

เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงาน จำนวน 6 คน ได้แก่

นายวรพงษ์ หมูขาวได้ (เลขานุการ) นายคุณอุดม ชิดนาคี (อุปนายก) จากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการคัดเลือกจากนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ให้มาร่วมดำเนินรายการเนื่องจากว่าเป็นนักธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำธุรกิจเกี่ยวกับบริษัทนำเที่ยว และที่พัก และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับจังหวัดเชียงใหม่ สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหา สถานการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิเคราะห์แบบภาพรวม โดยศึกษาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง การลงทุน กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

นายสัญญา ทุมตะขบ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญในการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยกันดูแลรักษา ห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญต่อประชาชนและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง หน่วยงานเองก็ได้ให้ความสำคัญจึงมอบหมายให้มาร่วมดำเนินรายการผ่านรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม

นางสาวอุบลรัตน์ หยาใส่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับมอบหมายให้มาร่วมเป็นคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ช่วยในการประสานงานเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมพูดคุยในรายการ

นายพิชิต พงษ์จรัสกาล เครือข่ายเสียงชุมชน ได้รับการคัดเลือกจากเครือข่ายให้เป็นผู้ประสานงาน และมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของเครือข่ายรวมถึงการเชิญเครือข่ายสลับกันมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

นายอินทอง ไชยลังการ จากสมาพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ ได้รับการคัดเลือกให้มาร่วมดำเนินรายการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรในเรื่อง ดิน น้ำ ป่า ราคาพืชผล ซึ่งเป็นสิ่งที่เกษตรกรควรทราบเพื่อป้องกันการถูกเอาเปรียบ และได้ทราบราคาของผลผลิตที่เป็นราคากลาง

4. ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน

เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ ได้รับการมอบหมายจากหน่วยงาน จำนวน 5 คน ได้แก่

นางสุกฤษฎา พรเลิศ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ มาประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลฯ ในด้านต่างๆ เช่น กิจกรรม การออกหน่วยให้บริการประชาชน ให้ได้รับทราบ และรับฟังความคิดเห็นที่สะท้อนกลับจากประชาชน เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงให้การทำงานในครั้งต่อไปดียิ่งขึ้น

นางธนพันธ์ สิริโยธินันท์ สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ – ลำพูน ในฐานะรองประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์ เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมความเคลื่อนไหว รวมถึงผลการดำเนินงานของสมาคมฯ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูนได้รับทราบ เชิญชวนให้ผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อยรายใหม่ที่น่าสนใจจะเข้ามาเป็นสมาชิกได้ทราบถึงการให้บริการ คำปรึกษา และความช่วยเหลือกับผู้ประกอบการด้านต่างๆ เช่น การให้คำแนะนำด้านการดำเนินธุรกิจ การวางแผน การพัฒนารูปแบบสินค้า การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน การนำผู้ประกอบการไปออกบูธแสดงสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นางสาวณรินทร์ แสนคำปิ่น และนายภาณุพงษ์ สุนทรสารพูล จากสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากมีความรู้ความสามารถด้านการพูดและการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง มีความถนัดในการบริหารงาน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนไปยังเครือข่ายทั้ง 25 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่

นายวิทยา ครองทรัพย์ จากหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะเลขาธิการหอการค้า มีความถนัดเรื่องการพูดผ่านสื่อวิทยุและสามารถประสานงานเชิญองค์กรต่างๆ ที่ทำงานร่วมกับหอการค้ามาร่วมรายการเพื่อเพิ่มความหลากหลายให้กับผู้ประกอบการเจ้าของธุรกิจต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหอการค้าให้ประชาชนได้รับทราบ

สรุป

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันกิด ปั่นกันอุ้” ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ เป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมด้วยตัวเอง มาจากหน่วยงานคัดเลือก หน่วยงานมอบหมายให้มาร่วมรายการและถูกรับเชิญให้มาร่วมจัดรายการ โดยแต่ละรูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมกับการรายนั้ผู้ที่ป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดต้องมึคุณสมบัติดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมด้วยตัวเอง คือเป็นผู้ที่มีจิตอาสาเข้ามาดำเนินงานร่วมกับรายการตั้งแต่เริ่มแรกที่มีการจัดตั้งรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันกิด ปั่นกันอุ้” และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีประสบการณ์ในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น นายสมบัติ ไตรศรีศิลป์ และนายวัลลภ เผ่าพนัส จากสมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ เข้ามาร่วมเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้พืชสมุนไพรในการรักษาโรค แทนการใช้ยาแผนปัจจุบัน โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัครนี้ จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับการรายการวิทยุอย่างถาวร ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การวางแผนนโยบายการทำงานต่างๆ รวมถึงการร่วมในการจัดรายการทุกครั้งด้วย

รูปแบบที่ 2 หน่วยงานคัดเลือก คือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดรายการวิทยุ โดยหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมอยู่ก่อนแล้วเสนอชื่อองค์กรต้นสังกัดให้มาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการ จากนั้นองค์กรต้นสังกัดนั้นๆ จึงทำการคัดเลือกสมาชิกในองค์กรของตนที่มีความสามารถให้มาร่วมจัดรายการวิทยุฯ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของหน่วยงานคัดเลือกมาเพื่อจัดรายการนี้ จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับการรายการวิทยุอย่างถาวร ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การวางแผนนโยบายการทำงานต่างๆ รวมถึงการร่วมในการจัดรายการทุกครั้ง เช่นเดียวกับรูปแบบการเป็นอาสาสมัคร เพียงแต่การเข้ามาในครั้งแรกมีความแตกต่างกันเท่านั้น

รูปแบบที่ 3 หน่วยงานมอบหมายให้มาร่วมรายการ คือ ผู้ที่มาร่วมจัดรายการโดยหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้มอบหมายให้สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ มาจัดรายการ ซึ่งเป็นใครก็ได้ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายมา ซึ่งในแต่ละครั้งอาจจะไม่ใช่คนๆ เดียวกันก็ได้

รูปแบบที่ 4 การได้รับเชิญจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัด เชียงใหม่ โดยทางสถานีฯ เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดรายการวิทยุ หรือสามารถ พุดผ่านสื่อวิทยุได้

วิจารณ์การวิจัย

จากผลการวิจัยด้านรูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมี ส่วนร่วม “สอมกันก็คิด ปั่นกันฮู้” พบว่า

รูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเครือข่ายองค์กรร่วมจัดส่วนใหญ่ เป็นอาสาสมัครมาจัดรายการด้วยตนเอง โดยผู้ที่เป็นอาสาสมัครมาจัดรายการ ส่วนใหญ่เป็น ข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังมีจิตอาสาในการช่วยเหลืองานเพื่อส่วนรวม สอดคล้อง กับรูปแบบการมีส่วนร่วมตามการศึกษาของ United Nations Department of International (ไพโรจน์ เตะะรินทร์, 2527: 31) ที่ว่า การมีส่วนร่วมโดยการเป็นอาสาสมัครหรือรวมตัวกันเองขึ้นมา เรียกว่า การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง (spontaneous)

รองลงมาเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ที่มาจาก หน่วยงานคัดเลือกบุคคลนั้นๆ ให้มาร่วมจัดรายการ โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะเลือกผู้ที่มี ความสามารถมาเป็นตัวแทนในการจัดรายการวิทยุ โดยทำหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานทั้งหมดโดย มีสิทธิขาดในการตัดสินใจได้เองทั้งหมด

หน่วยงานมอบหมายให้มาร่วมรายการ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีผู้ร่วมจัด รายการที่มาจากหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้มอบหมายให้สมาชิกในองค์กรหรือ สมาชิกจากหน่วยงานนั้นๆ มาจัดรายการ ซึ่งเป็นใครก็ได้ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายมา โดยในแต่ละ ครั้งอาจจะไม่ใช่คนๆ เดียวกันก็ได้ และจะไม่ได้มีสิทธิขาดในการตัดสินใจ เพราะเป็นเพียงผู้ที่ หน่วยงานให้มาแทน ดังนั้นแล้วต้องนำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน แจ้งแก่ผู้บังคับบัญชา หรือผู้รับผิดชอบหลักในหน่วยงานหรือองค์กรของตนเพื่อทราบ ผู้ที่รับ มอบหมายให้มาจัดรายการวิทยุฯ จึงไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงกับรายการ เพียงแค่ถูกจัดแจงให้ ร่วมมือกับโครงการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ตามความ ประสงค์ที่ร้องขอไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของตนเท่านั้น

รูปแบบสุดท้ายเป็นการมีส่วนร่วมโดยการได้รับเชิญจากสถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยทางสถานีฯ เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัด รายการวิทยุ หรือสามารถพุดผ่านสื่อวิทยุได้ ก็จะส่งจดหมายเชิญให้มาร่วมดำเนินงาน ซึ่ง

สอดคล้องกับรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบชักนำ (induced) ตามการศึกษาของ United Nations Department of International ที่ว่า “การมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการเห็นชอบ หรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา”

ตาราง 3 รูปแบบการมีส่วนร่วม

ประสบการณ์ การจัดรายการวิทยุ	กลุ่มองค์กร	รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัด			
		เป็น อาสาสมัคร	รับเชิญจาก สวท. เชียงใหม่	หน่วยงานคัดเลือก	หน่วยงานมอบหมาย
น้อยกว่า 1 ปี – 5 ปี	สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่				✓
	วุฒิสภาธนาคารสมอง	✓			
	ภาคีคนรักเชียงใหม่		✓		
	สมาคมแพทย์แผนไทย	✓✓			
	สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจฯ				✓
	สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่			✓✓	
	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่			✓	
	สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่			✓	
	สภาเด็กและเยาวชน จ.เชียงใหม่				✓✓

ตาราง 3 (ต่อ)

ประสบการณ์ การจัดรายการวิทยุ	กลุ่มองค์กร	รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัด			
		เป็นอาสาสมัคร	รับเชิญจาก สวท. เชียงใหม่	หน่วยงานคัดเลือก	หน่วยงานมอบหมาย
น้อยกว่า 1 ปี – 5 ปี (ต่อ)	โองเขียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา	√√			
	เครือข่ายเสียงชุมชน			√	
	กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เชียงใหม่	√			
	หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่				√
มากกว่า 5 – 9 ปี 10 ปี ขึ้นไป	กลุ่มรักษ์ภูหลวงเชียงใหม่	√			
	ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้		√		
	สมาพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ			√	
	สำนักงานสวัสดิการ		√		

ตาราง 4 เหตุผลของรูปแบบการมีส่วนร่วม

รูปแบบการเข้ามาเป็น เครือข่ายองค์กรร่วมจัด	กลุ่มองค์กร	เหตุผลของการมีส่วนร่วม
อาสาสมัคร เข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเอง	วุฒิสภาศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เชียงใหม่ กลุ่มรักษ์ภูหลวงเชียงใหม่	มีจิตอาสาในการช่วยเหลือพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้พืชสมุนไพรไทยในการรักษาโรค เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินของกองทุน หมู่บ้าน ต้องการเผยแพร่ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ และการเกษตร
ได้รับเชิญจาก สวท.เชียงใหม่	ภาคีคนฮักเชียงใหม่ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่	มีบทบาทสำคัญในการช่วยการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมด้านการเกษตรที่เป็นประโยชน์ต่อ เกษตรกร มีความรู้ความชำนาญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน นายจ้าง ลูกจ้างในสถานประกอบการต่างๆ

ตาราง 4 (ต่อ)

รูปแบบการเข้ามาเป็น เครือข่ายองค์กรร่วมจัด	กลุ่มองค์กร	เหตุผลของการมีส่วนร่วม
หน่วยงานคัดเลือก	สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เครือข่ายเสียงชุมชน สมาพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหา สถานการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการ ท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานมองเห็นศักยภาพในการเป็นผู้จัดรายการวิทยุและเผยแพร่ ความรู้ และรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หน่วยงานมองเห็นศักยภาพในการเป็นผู้จัดรายการวิทยุและ เป็นผู้ประสานงาน เพื่อเป็นตัวแทนของหน่วยงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของเครือข่าย เพื่อเป็นตัวแทนของหน่วยงานถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร

ตาราง 4 (ต่อ)

รูปแบบการเข้ามาเป็น เครือข่ายองค์กรร่วมจัด	กลุ่มองค์กร	เหตุผลของการมีส่วนร่วม
ได้รับมอบหมายจาก หน่วยงาน	สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ – ลำพูน สภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	เป็นตัวแทนของนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ มา ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของเทศบาลฯ เป็นตัวแทนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมความเคลื่อนไหว รวมถึงผลการดำเนินงานของสมาคมฯ มีความรู้ความสามารถด้านการพูดและการประชาสัมพันธ์ มีความถนัดเรื่องการพูดผ่านสื่อวิทยุและสามารถประสานงานเชิญ องค์กรต่างๆ ที่ทำงานร่วมกับหอการค้ามาร่วมรายการ

ตาราง 5 คุณสมบัติของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

รูปแบบการเข้ามาเป็น เครือข่ายองค์กรร่วมจัด	กลุ่มองค์กร	คุณสมบัติของการมีส่วนร่วม
อาสาสมัคร เข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเอง	วุฒิสภาศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองเชียงใหม่ กลุ่มรักษากุหลาบเชียงใหม่	มีความรู้และเป็นผู้ดูแลโครงการในพระราชดำริของในหลวง มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทย การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาล้านนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีล้านนา มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านฯ มีความรู้ด้านการปลูกและดูแลรักษากุหลาบ
ได้รับเชิญจาก สวท.เชียงใหม่	ภาคีคนฮักเชียงใหม่ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่	มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ มีความรู้ด้านเทคโนโลยีชีวภาพด้านการเกษตรสมัยใหม่ มีความรู้ด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ตาราง 5 (ต่อ)

รูปแบบการเข้ามาเป็น เครือข่ายองค์กรร่วมจัด	กลุ่มองค์กร	เหตุผลของการมีส่วนร่วม
หน่วยงานคัดเลือก	สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่	มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่
	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่	มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดเชียงใหม่
	สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มีความเชี่ยวชาญด้านงานวิจัย
	เครือข่ายเสียงชุมชน	มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการชุมชน
	สมาพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตร การรักษาราคาผลผลิต

ตาราง 5 (ต่อ)

รูปแบบการเข้ามาเป็น เครือข่ายองค์กรร่วมจัด	กลุ่มองค์กร	เหตุผลของการมีส่วนร่วม
ได้รับมอบหมายจาก หน่วยงาน	สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ – ลำพูน สภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานของหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของ เครือข่ายองค์กรร่วมจัด

ลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัด จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการผลิตรายการ ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา การจัดเตรียมข้อมูล การเป็นผู้ร่วมรายการ และการเป็นผู้ดำเนินรายการ 2) ด้านการวางแผน ได้แก่ การปรับปรุง - กำหนดรูปแบบรายการ และการกำหนดนโยบาย 3) ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การเลือกเนื้อหาเพื่อออกอากาศ การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การเชิญผู้ร่วมรายการ และการตัดสินใจให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ 4) ด้านการประเมินผล มีสองแบบคือ ประเมินผลรายการประจำวัน และประเมินผลรายการทุก 6 เดือน ผลจากการศึกษาพบว่า

ด้านการผลิตรายการ

การผลิตรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด บั่นกันฮู้” ของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา การจัดเตรียมข้อมูล การเป็นผู้ร่วมรายการ และการเป็นผู้ดำเนินรายการ

การกำหนดเนื้อหารายการ

โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด บั่นกันฮู้” พบว่าการกำหนดเนื้อหารายการ ของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ ใช้หลักเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาในรายการ โดยเลือกจากประเด็นความสนใจของผู้ฟังซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และที่สำคัญต้องเป็นเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างเครือข่ายองค์กรร่วมจัดที่เป็นผู้นำเสนอเนื้อหาในรายการวิทยุฯ มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ หรือมีประสบการณ์มาก่อน เช่น กลุ่มเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม จะมีการกำหนดเนื้อหารายการ เกี่ยวกับการเกษตร การเพาะปลูกพืช การกำจัดแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ การเพิ่มปริมาณผลผลิตทางการเกษตร การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร การใช้พืชสมุนไพรไทยในการรักษาโรค ส่วนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเชียงใหม่ จะกำหนดเนื้อหาหลักของรายการเกี่ยวกับข่าวสารต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน นโยบายการดำเนินงาน ตลอดจนผลการดำเนินงาน และให้ความรู้เกี่ยวกับ การกู้เงิน คินเงิน เป็นต้น เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ กลุ่มอื่นๆ ที่มีการนำเสนอเนื้อหาในเรื่องเกี่ยวกับองค์กรต้นสังกัดของตนเองเป็นหลัก แบ่งแยกเนื้อหาออกเป็น 5 กลุ่ม สลับกันทุกวันจันทร์ – วันศุกร์ คือ

วันจันทร์	เศรษฐกิจและแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาธุรกิจ
วันอังคาร	เทคโนโลยีทางการเกษตรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
วันพุธ	การสร้างเครือข่ายชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
วันพฤหัสบดี	สุขภาพ และศิลปวัฒนธรรม
วันศุกร์	กฎหมาย ศาสนา ความรู้ในสังคม ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มชาติพันธุ์

พันธุ์ ดังนี้

ตาราง 6 การแบ่งกลุ่มองค์กรตามเนื้อหาการจัดรายการวิทยุฯ

กลุ่ม	ชื่อองค์กร	เนื้อหา	เกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหารายการ
1. เกษตรกรและสิ่งแวดล้อม	ชมรมรักภูหลวงเชียงใหม่	การดูแลภูหลวง	ความสนใจเรื่องภูหลวง
	ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพมหาวิทยาลัยแม่โจ้	เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่	ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
	สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	ราคาผลผลิตทางการเกษตร	กลไกราคาพืชผลทางการเกษตรที่ถูกต้อง
	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่	การดูแลสิ่งแวดล้อม	ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้องได้รับการแก้ไข
2. เยาวชนและสตรี	สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่	กิจกรรมของสภาฯ	กำหนดการจัดกิจกรรมก่อน/หลัง
3. เศรษฐกิจและสังคม	หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	เศรษฐกิจ	ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจของจังหวัดเชียงใหม่
	เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเชียงใหม่	กฎหมาย	การบริหารจัดการกองทุน

ตาราง 6 (ต่อ)

กลุ่ม	ชื่อองค์กร	เนื้อหา	เกณฑ์ในการกำหนด เนือหารายการ
3. เศรษฐกิจ และสังคม (ต่อ)	สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมไทย สาขาเชียงใหม่ - ลำพูน สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ วุฒิสภาศาลนาการสมองจังหวัด เชียงใหม่ สำนักงานสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายเสียงชุมชน สำนักงาน เทศบาลนครเชียงใหม่ ภาคีคนฮักเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โองเขียนสืบสานภูมิปัญญา ล้านนา	การพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs การส่งเสริมการ ท่องเที่ยว แนวพระราชดำรัส กฎหมาย และ พรบ. คุ้มครองแรงงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชน การบริการประชาชน พัฒนาสังคม เมืองเชียงใหม่ งานวิจัยและบริการ ชุมชน ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	โครงการ กิจกรรมพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมตามแนว พระราชดำรัส สิทธิายจ้าง และลูกจ้างพึงได้รับ พัฒนาคุณภาพชีวิต ของคน กิจกรรมพร้อมรับ ฟังความคิดเห็น ศิลปวัฒนธรรมทาง สังคม ประเด็นปัญหา แนวทางแก้ไข ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีล้านนา 12 เดือน

ตาราง 6 (ต่อ)

กลุ่ม	ชื่อองค์กร	เนื้อหา	เกณฑ์ในการกำหนด เนื้อหารายการ
4. ศาสนา วัฒนธรรม และสุขภาพ อนามัย	สมาคมแพทย์แผนไทย	ให้ความรู้เกี่ยวกับการ ใช้ยาสมุนไพรไทย พื้นบ้านรักษาโรค	โรคที่ประชาชนมี ความเสี่ยงสูง

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดมีการกำหนดเนื้อหารายการตามความสามารถและประสบการณ์ตรง รวมถึงความถนัดและความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านของตนเอง ดังคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ดังนี้

...เน้นเรื่องของการดูแลต้นกุหลาบ ขั้นตอนต่างๆ รวมถึงวิธีการเลี้ยง นอกเหนือจากนี้แล้วก็ยังนำเรื่องต่างๆ ไป มาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนกันในรายการ เพื่อให้ เกิดความหลากหลาย เพื่อความน่าสนใจให้กับผู้ฟังรายการ...(พจนา นาควัชระ, 2553. สัมภาษณ์. 20 พฤศจิกายน 2553)

...เน้นเกี่ยวกับเรื่องของการการเกษตร เช่น ดิน น้ำ ป่า ราคาพืชผลมาร่วมพูดคุย โดยเฉพาะเรื่องการเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายและยังนำเสนอ ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรรวมถึงผลการประชุมการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อนำมาขยายผล และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบต่อไป...(อินทอง ไชยลังการ, 2553. สัมภาษณ์. 30 พฤศจิกายน)

...เนื้อหาส่วนใหญ่ที่นำมาเสนอในรายการ เลือกจากกิจกรรมที่จะสามารถเชิญ ชวนเยาวชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมได้ เนื่องจากต้องการให้งานสัมฤทธิ์ผล โดยได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพี่เลี้ยงในการจัดรายการ...(ณรินทร์ แสนคำปิ่น, 2553. สัมภาษณ์. 12 ตุลาคม)

...ผมมาดำเนินรายการทุกวันจันทร์สุดท้ายของเดือน โดยประสานผู้ร่วมรายการที่เกี่ยวข้องและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของกองทุนหมู่บ้านฯ มาเป็นอย่างดี เพื่อมารวบรวมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน เพราะเรื่องของกองทุนหมู่บ้านฯ ประชาชนคงทราบกันดีอยู่แล้ว แต่หากมีข่าวสารใหม่ๆ มาก็จะใช้ช่องทางของรายการนี้ในการแจ้งข่าวสารไปยังผู้ฟัง รวมไปถึงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านฯ ด้วย เพราะที่ผ่านมาเห็นว่าชาวบ้านบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องกฎหมาย และปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้านฯ ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านคนอื่นๆ ไม่สามารถกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านฯ ต่อได้...(สพิชกร ยอดเมือง, 2553. สัมภาษณ์. 20 ตุลาคม)

...การกำหนดเนื้อหาในรายการกับผู้ดำเนินรายการล่วงหน้าเพื่อให้ข้อมูลตรงกัน และรู้ประเด็นคำถามแล้ว เพื่อให้การคุยกันในรายการเป็นไปอย่างราบรื่น เนื่องจากว่าเรื่องของสมาคมฯ ส่วนใหญ่ ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่ – ลำพูน อาจจะยังไม่ทราบ หรือยังไม่รู้จักกับทางสมาคมฯ ดีพอ นอกจากนี้แล้วยังได้ทำหน้าที่ประสานงานไปยังฝ่ายต่างๆ ในสมาคมฯ เพื่อที่จะได้ให้ทุกฝ่ายนั้นได้มาแนะนำนำถึงการทำงานในฝ่ายที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้การติดต่อประสานงาน หรือการสร้าง ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ หรือผู้ฟังได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องสามารถโทรศัพท์เข้ามาสอบถามได้หากมีข้อสงสัยในรายการ...(ชนพันธ์ ศรีโยธิพันธ์, 2553. สัมภาษณ์. 22 ตุลาคม)

...มีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นในการสนทนา โดยแจ้งประเด็นให้กับผู้ดำเนินรายการทราบก่อนล่วงหน้า เช่น มองทิศทางการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ.2554 การขยายตัวของธุรกิจด้านการท่องเที่ยวต่อการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ การใช้จังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางทางการบินระหว่างประเทศ การปรับตัวของผู้ประกอบการต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ซึ่งมาจากปัจจัยต่างๆ การพัฒนาพื้นที่บริหารพิเศษ โครงการเชียงใหม่ ไรท์ซาฟารี ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทั้งกลางวัน และกลางคืน รวมถึงการเปิดเป็นสวนสนุกระดับโลก การสร้างเมืองเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการถ่ายทำภาพยนตร์ ฮอลลีวูด ในประเทศไทยที่อำเภอสันกำแพง และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงใหม่...(วรพงษ์ หมูขาวได้, 2553. สัมภาษณ์. 12 กันยายน)

...ได้มีการพูดคุยกันก่อนหน้าที่จะมาดำเนินรายการ เพื่อให้ข้อมูลทั้งสองฝ่าย สอดคล้องกัน โดยดูจากประเด็นใกล้ตัว หรือกำลังอยู่ในความสนใจของประชาชน เพื่อให้ ความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ยาสมุนไพรในการดูแลรักษาโรค รวมถึงการใช้ยาสมุนไพร ควบคู่กับการใช้ยาแผนปัจจุบัน..(วัลลภ เผ่าพันธุ์, 2553. สัมภาษณ์. 25 กันยายน)

...ในฐานะที่ผมเป็นประธานกลุ่มมูลนิธิอาสาสมัครหมอ จังหวัดเชียงใหม่ ผมให้ ความสนใจกับการมีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันกิด ปันกันอุ” โดยได้รับการประสานเชิญให้มาร่วมรายการทุกวันพฤหัสบดี ที่ 3 ของเดือน ใน การมาร่วมรายการแต่ละครั้งก็จะเชิญเพื่อนร่วมกลุ่มซึ่งเป็นข้าราชการ หรือนักวิชาการที่ เกษียณอายุจากการทำงานทั้ง อดีตข้าราชการ อดีตพนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่มีจิตอาสา สาธารณะที่จะใช้ความรู้ และประสบการณ์จากการทำงานที่มีอยู่ในการช่วยเหลือ และ พัฒนาสังคม ซึ่งมีผู้ดำเนินรายการซึ่งเป็นคณะทำงานรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วน ร่วม ของทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ดำเนินราย การและซักถามตามประเด็นที่ได้มีการนัดหมายกันเอาไว้ก่อนเริ่มรายการ ซึ่งเนื้อหาที่น่าสนใจ เสนอในรายการส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานสนองแนวพระราชดำริขององค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ พระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เช่น การสร้างฝายชะลอน้ำ การปลูกป่า การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง การพัฒนาความเป็นอยู่ของพี่น้องกลุ่มชนเผ่าในพื้นที่สูง การ ทำการเกษตรแนวใหม่ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง...(วัลลภ สุวรรณมาติก, 2553. สัมภาษณ์. 30 กันยายน)

การจัดเตรียมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันกิด ปันกันอุ” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมการ จัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำมาประกอบในรายการซึ่งจะช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ผู้แทนกลุ่มเครือข่าย องค์กรร่วมจัดส่วนใหญ่จะจัดเตรียมข้อมูลประกอบด้วยตนเอง หรือให้ผู้ช่วยจัดเตรียมให้ ซึ่ง เอกสารที่ใช้ประกอบในรายการเป็นเอกสารที่หน่วยงานมีอยู่แล้วสามารถนำมาเผยแพร่ให้ ประชาชนรับทราบได้ ดังคำให้สัมภาษณ์

...ผมหาข้อมูลมาประกอบรายการเอง ดูจากเอกสาร ข่าวกองทุนจากอินเทอร์เน็ต หรือจากประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับกองทุน ในขณะนั้นเป็นหลัก เพราะประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านน้อย และบางทีมีการจัดสรรเงินแบบมีผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มคนบางกลุ่ม...(สพิขกร ยอดเมือง, 2553. สัมภาษณ์. 20 ตุลาคม)

...ใช้ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เชื่อถือได้ การเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั่วประเทศ การลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูล การพบปะกับประชาชนในพื้นที่ รวมถึง การค้นคว้าหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาพูดคุยกันในรายการ...(สัณญา ทุมตะขบ, 2553. สัมภาษณ์. 1 ตุลาคม)

...ค้นหาและศึกษาจากหนังสือศิลปวัฒนธรรม เอกสาร ตำรา คำสอนของพ่อครูแม่ครูในโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจากประสบการณ์ของคนที่ได้สัมผัสมา... (นันทวัฒน์ ตั้งจิตต์, 2553. สัมภาษณ์. 5 ตุลาคม)

...เนื้อหาที่นำมาพูดคุยในรายการจะนำเสนอเกี่ยวกับงานของกลุ่มมูลนิธิสาธนาการสมอง จังหวัดเชียงใหม่ได้ไปทำมาซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นงานที่เกี่ยวกับงานใน แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช แนวกระแสพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ มาขยายผลให้เกิดเป็นรูปธรรม และเผยแพร่ออกไปให้ประชาชนได้รับทราบเป็นหลัก ในด้านการจัดเตรียมข้อมูลหรือเอกสารประกอบในการจัดรายการ ส่วนใหญ่มาจากแหล่งข้อมูลของโครงการตามแนวพระราชดำริจากหลายๆ ส่วน เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ... (พัลลภ สุวรรณมาติก, 2553. สัมภาษณ์. 30 กันยายน)

การเป็นผู้ร่วมรายการ

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ร่วมรายการ โดยได้รับการติดต่อนัดหมายจากผู้ประสานงานให้มาร่วมรายการซึ่งในแต่ละครั้งผู้แทนกลุ่มเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ อาจจะเป็นคนเดิมที่เคยมาแล้ว หรือเป็นผู้ร่วมรายการคนใหม่ที่หน่วยงานส่งมา ดังคำให้สัมภาษณ์

...เป็นผู้ร่วมรายการ โดยมีคุณไสว วงษ์สกุล ทำหน้าที่ดำเนินรายการซึ่งได้รับการประสานงานเชิญมาร่วมรายการในวันอังคาร เดือนละ 1 ถึง 2 ครั้ง ตามโอกาสที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการเกษตรซึ่งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้กับพี่น้องเกษตรกร และผู้ฟังรายการ เพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณการใช้สารเคมีในการภาคการเกษตร ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ได้ราคาสูง... (คนูวัตร เพ็งอิน, 2553. สัมภาษณ์. 10 ตุลาคม)

...เป็นผู้ร่วมรายการ เพื่อนำเสนอข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึงการวิเคราะห์ทิศทางการท่องเที่ยวเนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว มีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ การได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในรายการ เป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวก็ได้รับฟังไปพร้อมๆ กัน...(วรพจน์ หมู่ขาวได้, 2553. สัมภาษณ์. 12 กันยายน)

...เห็นว่าการของเทศบาลนครเชียงใหม่ มีความเกี่ยวข้องกับพี่น้องประชาชน การเปิดรับฟังความคิดเห็น มุมมอง เสียงสะท้อนการดำเนินงานของเทศบาลฯ ก็เป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงเป็นช่องทางในการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ ไปยังประชาชนในพื้นที่...(สุกฤตา พรเลิศ, 2553. สัมภาษณ์. 3 พฤศจิกายน)

การเป็นผู้ดำเนินรายการ

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด บั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ดำเนินรายการ ดังคำให้สัมภาษณ์

...ดำเนินรายการเอง แต่ไม่สามารถควบคุมเสียงได้ การจัดรายการแต่ละครั้งผมได้รับมอบหมายให้มาดำเนินรายการทุกวันจันทร์ที่ 1 ของเดือน เนื่องจากว่าหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ อยากใช้ช่องทางผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงในการแจ้งข่าวสารไปยังผู้ประกอบการธุรกิจ และชาว เชียงใหม่ ซึ่งเรื่องเศรษฐกิจ เป็นเรื่องสำคัญที่ชาวบ้านจะต้องรับทราบและช่วยกันขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่... (วิทยา ครองทรัพย์, สัมภาษณ์. 4 พฤศจิกายน)

...ดำเนินรายการ และติดต่อผู้ร่วมรายการด้วยตนเอง เพื่อเป็นการสืบสาน ศิลปะวัฒนธรรมแบบล้านนาให้ประชาชนได้รับทราบกัน เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป วัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามามีบทบาทในสังคมเมืองเชียงใหม่มากขึ้น ทำให้วัฒนธรรม ที่เคยมีมาแต่ครั้งอดีตได้ถูกลบเลือนสูญหายไป เมื่อได้มีโอกาสในการพูดคุยทางวิทยุจึงเห็น ว่าเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมล้านนา น่าจะทำมาถ่ายทอดเพื่อให้คนไม่ลืม... (ประสงค์ แสงงาม, 2553. สัมภาษณ์. 7 พฤศจิกายน)

...ผมเป็นตัวแทนด้านการประชาสัมพันธ์ นำเสนอข่าวสารการจัดกิจกรรมของสภา เด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากว่ามีเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนอยู่ในพื้นที่ทั้ง 25 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ในบางครั้งการติดต่อสื่อสารมีความล่าช้า หรือไม่สะดวกใน การเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ และใช้เวลาหลายวัน เมื่อสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ ทำให้ข้อมูลข่าวสารจาก สภาเด็กและเยาวชน เข้าถึงทุกพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีวันและเวลาออกอากาศที่ แน่นนอนคือ ทุกวันศุกร์สุดท้ายของเดือน... (ภาณุพงษ์ สุนทรสารทูล, 2553. สัมภาษณ์. 8 พฤศจิกายน)

ตาราง 7 การมีส่วนร่วมด้านการผลิตรายการ

ร่วมกำหนดเนื้อหารายการแต่ละวัน	ร่วมเตรียมข้อมูล	เป็นผู้ร่วมรายการ	เป็นผู้ดำเนินรายการ
- การดูแลต้นกุหลาบ ขึ้นตอนต่างๆ รวมถึงวิธีการเลี้ยง	- ทำเป็นผู้จัดทำรายการแบบย่อ	- ร่วมดำเนินรายการตามบทรายการ แบบย่อ	
- การการเกษตร เช่น ดิน น้ำ ป่า ราคาพืชผล และการแก้ไขปัญหา หนี้สิน	- เอกสารทางวิชาการ จากผลงานวิจัย การทดลองขององค์กร รายงานผลการ ประชุม	- เชิญผู้ร่วมรายการ	
- กิจกรรมสภาเด็กและเยาวชน	- รวบรวมมาจากข้อมูลการจัดกิจกรรม และสรุปผลการจัดกิจกรรม		- ดำเนินรายการตั้งแต่ต้นจนจบ รายการ แต่ควบคุมเสียงไม่ได้
- ข่าวสารกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองเชียงใหม่	- เอกสาร ข่าวกองทุนจากอินเทอร์เน็ต ข้อกฎหมาย วิธีการปฏิบัติ ปัญหาที่เกิด ขึ้นกับกองทุน		- ดำเนินรายการตั้งแต่ต้นจนจบ รายการ แต่ควบคุมเสียงไม่ได้
- เรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับภาค เศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่	- เอกสารประกอบ จากหน่วยงาน หน่วยงานรับเชิญ		- ดำเนินรายการตั้งแต่ต้นจนจบ รายการ แต่ควบคุมเสียงไม่ได้
- การทำงานส่งเสริมผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	- กิจกรรมของสมาคมฯ ตัวอย่างของ สมาชิกที่ประสบความสำเร็จ จัดแสดง สินค้าในประเทศ และต่างประเทศ	- เชิญผู้ประกอบการมาร่วมสนทนา ในรายการ	

ตาราง 7 (ต่อ)

ร่วมกำหนดเนื้อหารายการแต่ละวัน	ร่วมเตรียมข้อมูล	เป็นผู้ร่วมรายการ	เป็นผู้ดำเนินรายการ
- การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ในประเทศและต่างประเทศ งานประเพณีที่สำคัญ	- จากประสบการณ์การทำธุรกิจ การพูดคุยระหว่างผู้ประกอบการ เอกสารการจัดงาน การประชุม กำหนดการจัดงาน รูปแบบการจัดงาน หน่วยงานที่เข้าร่วม	- ได้รับการนัดหมายและกำหนดประเด็นมาให้ แล้วสนทนาร่วมกับผู้ดำเนินรายการ	
- การดูแลแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การจราจร น้ำท่วมหมอกควัน	- การรวบรวมข้อมูลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติฯ ทั่วประเทศ ลงพื้นที่เก็บข้อมูล พบปะกับประชาชนในพื้นที่ ค้นหางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	- สร้างจิตสำนึกให้รักษาธรรมชาติ เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติที่สมบูรณ์ สวยงาม	
- ศิลปะวัฒนธรรมล้านนา 12 เดือน	- หนังสือศิลปวัฒนธรรม เอกสารคำรา คำสอนของพ่อครู แม่ครู ศิลปะวัฒนธรรม ประสบการณ์ของตน		- ดำเนินรายการตั้งแต่ต้นจนจบรายการ แต่ควบคุมเสียงไม่ได้ เชิญผู้ร่วมรายการ
- สมุนไพรไทยรักษาโรค	- จากพื้นฐานความรู้ ค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต		- ดำเนินรายการตั้งแต่ต้นจนจบรายการ แต่ควบคุมเสียงไม่ได้ เชิญผู้ร่วมรายการ

ตาราง 7 (ต่อ)

รวมกำหนดเนือหารายการแต่ละวัน	รวมเตรียมข้อมูล	เป็นผู้ร่วมรายการ	เป็นผู้ดำเนินรายการ
- การทำงานสนองแนวพระราชดำริส และแนวพระราชดำริ	- โครงการตามแนวพระราชดำริ เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	- สนทนากันตามความถนัดของผู้ร่วมรายการ	
- พรบ.คุ้มครองแรงงาน ประกาศ กฎ กระทรวง การให้ความช่วยเหลือ นายจ้าง ลูกจ้าง	- พรบ.คุ้มครองแรงงาน ประกาศ กฎ กระทรวง แนวทางการให้ความช่วยเหลือ นายจ้าง ลูกจ้าง คดีการ ร้องเรียน การติดต่องาน	- เพื่อให้ นายจ้าง ลูกจ้าง ทราบถึงสิทธิ การจ้างงาน การคุ้มครองต่างๆ การยื่น เรื่องร้องเรียน การพิจารณาคดีความ ฟ้องร้อง	
- สะท้อนการทำงานของสำนักงาน เทศบาลนครเชียงใหม่	- เอกสาร โครงการ เชิญหัวหน้าส่วน งาน	- เชิญหัวหน้าส่วนงาน มาร่วมรายการ	
- การพัฒนาเมืองเชียงใหม่	- ประสพการณ์ตรง ค้นคว้าจาก หนังสือวารสารและข่าวสารทาง อินเทอร์เน็ต	- ให้คนเชียงใหม่ช่วยกันรักษา ขนบธรรมเนียม ศิลปะวัฒนธรรม ให้ เป็นเมืองที่น่าอยู่	

ด้านการวางแผน

การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ ตลอดจนการกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก็ด บั่นกันฮู้” นับเป็นการมีส่วนร่วมอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัด เนื่องจากรูปแบบการนำเสนอรายการเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผู้ฟังติดตามฟังรายการตั้งแต่ต้นจนจบ โดยมีการกำหนดรูปแบบรายการที่แตกต่างกันไป ดังคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ดังนี้

...มีการแนะนำกันบ้างแต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้นัดแนะกันเท่าไร ส่วนใหญ่ผู้ดำเนินรายการหลักจะมีสคริปเขียนมาให้อยู่แล้วว่าจะถามเรื่องอะไรบ้าง ก็จะประสานงานล่วงหน้า แต่บางทีก็มีปัญหาบ้าง เช่น วิทยากรที่จะมาร่วมรายการเกิดมาไม่ได้ เราก็จะแก้ปัญหานี้ ด้วยการส่งทีมงานของเราไปร่วมรายการแทน...(อุบลรัตน์ หยาไส้, 2553. สัมภาษณ์. 9 พฤศจิกายน)

...ผมเลือกตามเนื้อหาของกองทุนฯ เป็นหลัก หากเป็นเรื่องที่ผู้ฟังเข้าใจยาก อาจจะต้องพูดให้ฟังง่ายๆ หรือถ้าผมพูดนานๆ ไปแล้วรู้สึกว่ารายการเริ่มน่าเบื่อ ก็มีเพลงแทรกในรายการบ้าง โดยเน้นเปิดเพลงของกองทุนหมู่บ้าน เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกทุ่งคำเมืองที่มีจังหวะสนุกสนาน ให้ผู้ฟังรายการได้ผ่อนคลายบ้าง...(สพิชกร ยอดเมือง, 2553. สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม)

...ส่วนใหญ่ช่วงของผมจะเป็นการสนทนา แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน หากเป็นประเด็นที่ผู้ฟังรายการสนใจ ก็เปิดสายโทรศัพท์ให้ได้พูดคุยกันออกอากาศไปด้วย เพราะเป็นการออกอากาศสด และจะพิจารณาตามโอกาส หรือเนื้อหาในรายการของแต่ละตอนเป็นหลัก หากเป็นเรื่องที่ผู้ฟังรายการเข้าใจในเนื้อหาที่น่าสนใจได้ยาก อาจจะต้องใช้เวลาในการสนทนนานหน่อย หรือถ้าพูดนานๆ ไปแล้วรู้สึกว่ารายการเริ่มจะน่าเบื่อ ก็อาจจะมีเพลงเพื่อความบันเทิงแทรกในรายการบ้างเป็นบางครั้ง...(พจนา นาควัชร, 2553. สัมภาษณ์. 20 พฤศจิกายน)

ส่วนการกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรายการนั้น จะมีการนัดประชุม สมาชิกทุกคนที่เป็นคณะทำงานรายการและกลุ่มเครือข่ายองค์กรร่วมจัด รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อ การมีส่วนร่วม “ฮอมกันคิด ปั่นกันฮู้” เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายเพื่อเป็นแนว ทางการดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนเพื่อมีกรอบการดำเนินงานภายใต้แนวคิดของวิทยุท้องถิ่นเพื่อ การมีส่วนร่วมของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการกำหนดกรอบ แนวคิดของการทำรายการมาให้ เพื่อตอบสนองต่อการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ดังคำให้ สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

...ผมไม่ได้เข้าประชุมตลอด บางทีก็ส่งตัวแทนเข้าไปร่วม อย่างเรื่องการเลือกเวลา ออกอากาศ ผมไม่ได้มีส่วนในการเลือก เนื่องจากเป็นเวลาที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จัดสรรมาให้แล้ว ซึ่งผมมองว่าช่วงเวลาที่รายการออกอากาศก็ คืออยู่แล้ว แต่อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ฟังรู้จักกับรายการให้มากกว่านี้ เพราะผู้ฟัง ส่วนใหญ่คงไม่ทราบว่ามียุทธการนี้อยู่ ทำให้มีการตอบรับจากผู้ฟังน้อย ส่วนชื่อรายการใน ความคิดของผม คือ ชื่อรายการคืออยู่แล้ว และเป็นรายการที่แบ่งปันความรู้สู่ชุมชน แบ่งปัน ความคิดเห็นร่วมกัน ทุกคนเป็นเจ้าของรายการร่วมกัน...(ภาณุพงษ์ สุนทรสารทูล, 2553. สัมภาษณ์. 8 พฤศจิกายน)

...ได้ร่วมกับสมาชิกท่านอื่นๆ ในการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายทุกครั้ง และอยากให้เพิ่มความถี่ของการประชุมคณะทำงานและเครือข่ายองค์กรร่วมจัดจากเดิมที่กำหนดไว้ คือ 6 เดือน ประชุม 1 ครั้ง เป็นการนัดประชุมเดือนละ 1 ครั้ง เพราะไม่อยากให้ทิ้งระยะห่าง มากเกินไป เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะได้ช่วยกันแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว...(ชนพันธ์ ศิริโยธิพันธ์, สัมภาษณ์. 22 ตุลาคม)

...ได้มีส่วนร่วมกับการประชุม และเสนอแนะความคิดเห็นในบางครั้งหากเป็น ประเด็นที่เกี่ยวข้อง หรือต้องการให้พัฒนาไปในทางเดียวกันกับกองทุน...(สพิชกร ยอดเมือง, 2553. สัมภาษณ์. 20 ตุลาคม)

ตาราง 8 การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน

ร่วมปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ	ร่วมกำหนดนโยบาย
- มีผู้ดำเนินรายการหลักเป็นผู้กำหนดร่วมกัน โดยเป็นการสนทนาและเปิดสายให้ผู้ฟังโทรเข้ามีส่วนร่วม - มีสคริปออกมาเป็นตัวกำหนดในทีมงานของเสียงชุมชนจะมีผู้ดำเนินรายการด้านนี้อยู่แล้ว จะดึงเอาในส่วนของตรงนั้นมาใช้ แต่จะแตกต่างกันตรงที่วิทยุชุมชนจะคุยในเรื่องเฉพาะเรื่องเฉพาะชุมชน ซึ่งจะแตกต่างกันตรงนี้ - การบริหารเวลาในรายการก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่นำมาเสนอเป็นหลัก โดยสลับกับเพลง ซึ่งเจ้าหน้าที่เทคนิคของสถานีเป็นผู้จัดเตรียมไว้ให้ และคอยอำนวยความสะดวกตลอดการจัดรายการ - กำหนดเองเป็นรายการสาระความรู้ ใช้การสนทนายั่วเยาะระหว่างตนเองและผู้ร่วมรายการคนอื่นๆ แบ่งเป็น 2 ช่วง ใช้เพลงลูกทุ่งเปิดการสนทนา เปิดสายให้ผู้ฟังโทรเข้ามาถามในประเด็นต่างๆ รวมถึงการฝากข่าวประชาสัมพันธ์ด้วย - พิจารณาตามเนื้อหาของแต่ละวันเป็นหลัก หากเป็นเรื่องที่ผู้ฟังเข้าใจยากจะต้องใช้เวลานานหรือพูดนานๆ เมื่อรู้สึกจะเริ่มน่าเบื่อ ก็มีเพลงแทรกในรายการโดยเน้นเพลงลูกทุ่ง ลูกทุ่งคำเมืองที่มีจังหวะสนุกสนาน	- เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง - หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้จะส่งผู้แทนมาร่วมประชุม - มีหัวหน้าทีมทำหน้าที่ตรงนี้อยู่แล้ว และจะช่วยกันจัดทำโครงการในอนาคตที่จะเกิดขึ้น - มีส่วนร่วมกับการประชุม และเสนอแนะความคิดเห็นในบางครั้งหากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง หรือต้องการให้พัฒนาไปในทางเดียวกัน - ร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ในห้องประชุม เป็นบางครั้ง หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้จะขออนุญาตการประชุมจากคณะทำงานเพื่อติดตามการประเมินผลรายการทุกครั้ง

ตาราง 8 (ต่อ)

ร่วมปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ	ร่วมกำหนดนโยบาย
- มีการพูดคุยกันระหว่างผู้ดำเนินรายการ และผู้ร่วมรายการทุกครั้งก่อนที่รายการจะเริ่มออกอากาศ เพื่อให้ทราบลำดับการดำเนินรายการ ส่วนเรื่องการบริหารเวลาและเพลงประกอบในรายการนั้น เป็นการตัดสินใจของผู้ดำเนินรายการ โดยการพิจารณาจากเนื้อหาและเวลาที่เหลืออยู่ - ถ้าเนื้อหาที่เตรียมมาหรือว่าเรื่องที่น่าสนใจมีความน่าสนใจก็จะไม่มีเพลงมาคั่นในรายการ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาแต่ละครั้งเป็นหลัก แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการสนทนากันตลอดช่วงเวลาที่รายการออกอากาศ เพราะจะมีการแลกเปลี่ยนเนื้อหาออกไปอย่างหลากหลาย ซึ่งผู้ดำเนินรายการจะทำหน้าที่เป็นเหมือนผู้ฟัง เมื่ออยากทราบรายละเอียดเพิ่มก็จะซักถามผ่านรายการ - ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้กำหนดรูปแบบรายการ ดูจากเนื้อหาในรายการว่ามีอย่างน้อยเพียงใด นำเสนอแบบไหนให้ผู้ฟังรายการติดตามรับฟัง และมีส่วนร่วมในรายการด้วยวิธีการโทรศัพท์เข้ามาเสนอความคิดเห็น - วางแผนรายการไว้ ช่วงแรกเป็นประชาสัมพันธ์กิจกรรมและเป็นเนื้อหาช่วงสุดท้ายเป็นการเปิดสายให้ผู้ฟังทางบ้านโทรเข้ามา	- เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง - หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้จะส่งผู้แทนมาร่วมประชุม - มีหัวหน้าทีมทำหน้าที่ตรงนี้อยู่แล้ว และจะช่วยกันจัดทำโครงการในอนาคตที่จะเกิดขึ้น - มีส่วนร่วมกับการประชุม และเสนอแนะความคิดเห็นในบางครั้งหากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง หรือต้องการให้พัฒนาไปในทางเดียวกัน - ร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ในห้องประชุม เป็นบางครั้ง หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้จะขอบันทึกการประชุมจากคณะทำงานเพื่อติดตามการประเมินผลรายการทุกครั้ง

ตาราง 8 (ต่อ)

ร่วมปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ	ร่วมกำหนดนโยบาย
- จะมีการตกลงกับผู้ดำเนินรายการล่วงหน้าว่าจะเสนอเรื่องใด สามารถเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ได้ เช่น ได้วางแผนในการดำเนินรายการด้วยรูปแบบการสนทนา แต่ในขณะที่ดำเนินรายการอยู่ สามารถเปิดเพลงกันรายการได้ - มีการนัดหมายกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้นัดแนะกันเท่าไร ส่วนใหญ่ผู้ดำเนินรายการหลักจะมีสคริปเขียนมาให้อยู่แล้วว่าจะถามเรื่องใดบ้าง โดยจะประสานงานล่วงหน้า บางทีก็มีปัญหาตรงบ้าง เช่นวิทยากรที่จะมาร่วมรายการมาไม่ได้ ก็จะแก้ปัญหาโดยการส่งทีมงานวิจัยของสถาบันไปร่วมรายการแทน	- เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง - หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้จะส่งผู้แทนมาร่วมประชุม - มีหัวหน้าทีมทำหน้าที่ตรงนี้อยู่แล้ว และจะช่วยกันจัดทำโครงการในอนาคตที่จะเกิดขึ้น - มีส่วนร่วมกับการประชุม และเสนอแนะความคิดเห็นในบางครั้งหากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง หรือต้องการให้พัฒนาไปในทางเดียวกัน - ร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ในห้องประชุม เป็นบางครั้ง หากไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้จะขอบันทึกการประชุมจากคณะทำงานเพื่อติดตามการประเมินผลรายการทุกครั้ง

ด้านการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ จำนวนทั้งสิ้น 17 องค์กร มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาเพื่อนำเสนอ ในขณะที่การกำหนดรูปแบบการนำเสนอรายการมี บางองค์กร ที่ไม่ได้มีส่วนร่วม คือ วุฒิสภาธนาคารสมอง จังหวัดเชียงใหม่, ภาควิชาสังคมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่, ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดเชียงใหม่, และสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนการเชิญผู้ร่วมรายการมีเพียง 1 องค์กร ที่ไม่ได้เชิญผู้ร่วมรายการเอง คือ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ด้านการให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามามีส่วนร่วมนั้น ทั้ง 17 องค์กร ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟังรายการโทรศัพท์เข้ามาในรายการ

การเลือกเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกือ ปั่นกันอุ้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา ดังคำให้สัมภาษณ์

...การเลือกเนื้อหาหรือเอกสารประกอบในการจัดรายการ จะทำเป็นผู้จัดทำบทรายการแบบย่อ เพื่อให้ผู้ดำเนินรายการได้ทราบล่วงหน้าว่าวันนี้จะสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีเนื้อหาอะไรบ้าง เพื่อให้การสนทนาในรายการเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่หลงประเด็น ทำให้เนื้อหาที่เตรียมมาได้ถูกนำเสนออย่างเหมาะสมกับเวลาของรายการที่มีอยู่... (พจนานาควัชระ, 2553. สัมภาษณ์. 20 พฤศจิกายน)

...ข้อมูลหรือเอกสารประกอบในการจัดรายการ นำมาจากเจ้าหน้าที่ในองค์กรและข้อมูลจะมาจากผลของการประชุมการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อนำมาขยายผลและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบต่อไป...(อินทอง ไชยลังการ, 2553. สัมภาษณ์. 30 พฤศจิกายน)

การกำหนดรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกือ ปั่นกันอุ้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการเลือกกำหนดรูปแบบ ดังคำให้สัมภาษณ์

...การกำหนดเนื้อหารายการแต่ละวัน มีร่วมกับสมาชิกในสมาคมฯ เป็นผู้กำหนดประเด็นมาเอง ซึ่งก็จะแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ หรือว่ากิจกรรมที่สมาคมฯ จะจัดทำขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการและผู้ฟังรายการ เพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน แจกข้อมูลข่าวสารล่าสุดไปยังผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิก หรือเชิญสมาชิกที่ประสบความสำเร็จมาร่วมพูดคุยกันในรายการ... (ชนพันธ์ ศิริโยธิพันธ์, 2553. สัมภาษณ์. 22 ตุลาคม)

...ผมเป็นผู้ร่วมรายการ มีคุณไสว วงษ์สกุล ทำหน้าที่ดำเนินรายการและเป็นผู้วางแผนรูปแบบรายการร่วมกับผม ว่าในรายการจะมีช่วงใดบ้าง พูดหรือซักถามในประเด็นอะไร มีการเปิดเพลงสลับช่วงในรายการเพื่อสร้างความน่าสนใจและให้ผู้ฟังรายการรู้สึกผ่อนคลาย เพราะบางครั้งเรื่องที่น่ามาพูด หากพูดติดต่อกันเป็นชั่วโมง อาจทำให้ผู้ฟังรายการเปลี่ยนคลื่นหนีไปได้ เพื่อให้ทราบจำนวนผู้ฟังรายการในแต่ละครั้ง ก็จะมีการตอบคำถามทางโทรศัพท์ และมีการบันทึกสรุปผลคำตอบรับของผู้ฟังรายการที่โทรศัพท์เข้ามาก็มีอย่างต่อเนื่อง...(คุณวัชร เฟ่งอัน, 2553. สัมภาษณ์. 10 ตุลาคม)

...มีส่วนในการกำหนดรูปแบบรายการร่วมกับผู้ดำเนินรายการหลัก โดยส่วนใหญ่รายการของสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่จะเป็นรายการประเภทสนทนา โดยเปิดสายให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาเพื่อเสนอความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานของสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ และหน่วยงานต่างๆ ในกำกับดูแล เพื่อรับฟังเสียงสะท้อน มุมมอง แนวคิดความต้องการของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ รวมถึงเปิดโอกาสให้แนะนำงานเพลงในรายการด้วย เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่และประชาชน...(สุกฤตา พรเลิศ, 2553. สัมภาษณ์. 3 พฤศจิกายน)

...ด้านการวางแผนกำหนดรูปแบบรายการ จะมีการตกลงกับผู้ร่วมรายการล่วงหน้าถึงการนำเสนอรายการในแต่ละครั้ง แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ได้ เช่น ได้วางแผนในการดำเนินรายการด้วยรูปแบบการสนทนา แต่ในขณะที่ดำเนินรายการอยู่ สามารถเปิดเพลงคั่นรายการได้ ส่วนด้านการกำหนดนโยบายของรายการ ได้เข้าร่วมประชุมการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกครั้ง เพื่อติดตามข้อสรุปต่างๆ รวมถึงการพบปะองค์กรร่วมจัดรายการคนอื่นๆ เพื่อประชุมหาความร่วมมือในการพัฒนารายการวิทยุให้มีส่วนร่วมมากขึ้น...(วัลลภ เผ่าพันธุ์, 2553. สัมภาษณ์. 25 ตุลาคม)

ส่วนการเชิญผู้ร่วมรายการของกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมกันก็คิด ปั่นกันก็รู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการเชิญผู้ร่วมรายการ ดังคำให้สัมภาษณ์

...ในการจัดรายการทุกครั้งตนเป็นผู้จัดหาและเชิญผู้มาร่วมรายการเอง โดยจัดหาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการจัดรายการในแต่ละครั้ง... (วิทยา ครองทรัพย์, 2553. สัมภาษณ์. 4 พฤศจิกายน)

...ผู้ร่วมรายการ ดิฉันเป็นผู้เชิญมาร่วมรายการเอง โดยพิจารณาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอเนื้อหาในแต่ละวัน เพื่อให้ผู้ฟังสามารถได้รับความรู้จากรายการซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากร ร่วมรายการเอง... (อุบลรัตน์ หยาไต้, 2553. สัมภาษณ์. 9 พฤศจิกายน)

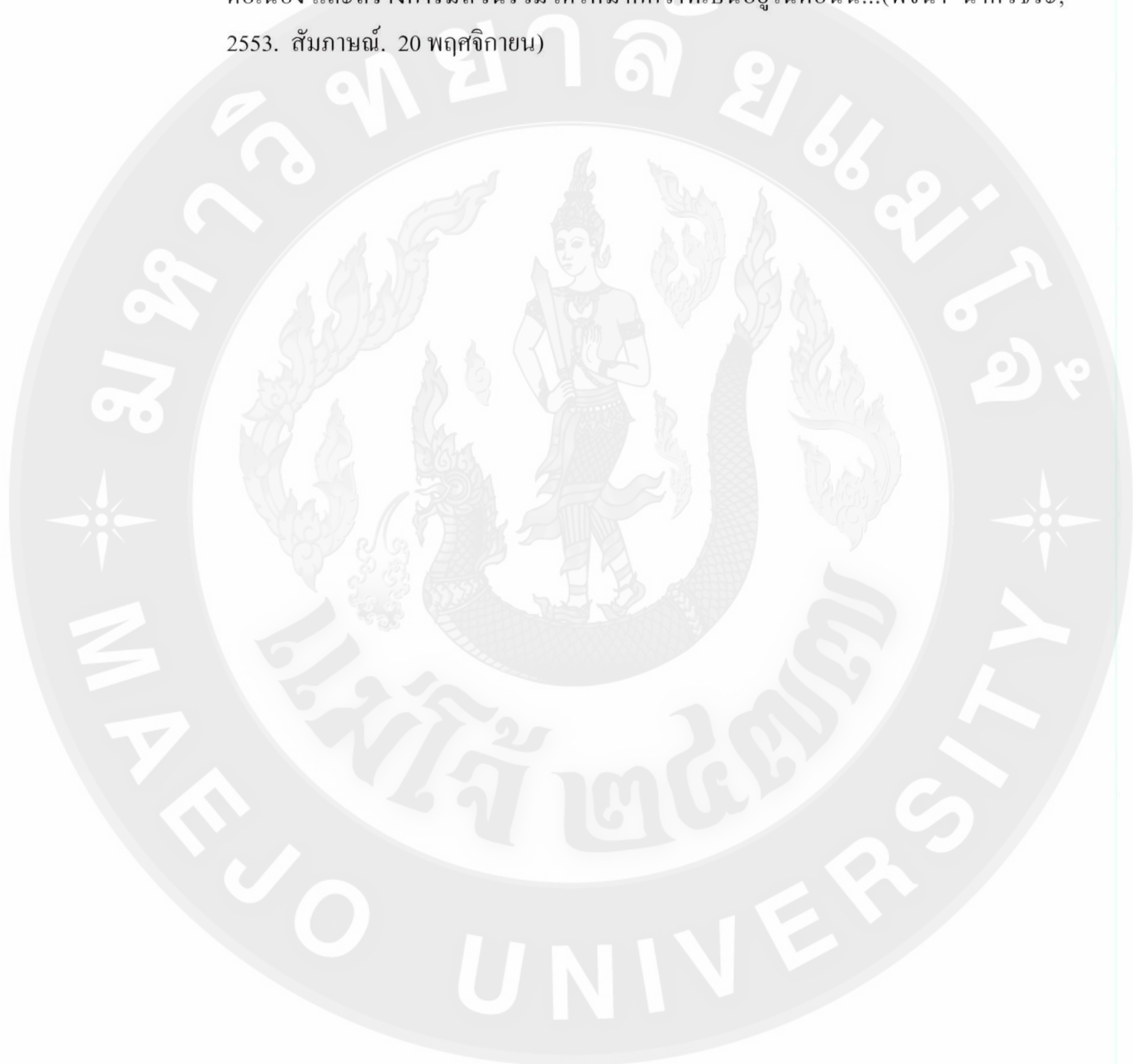
นอกจากนี้ผู้จัดรายการทุกคนจากกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ จะมีการเปิดสายให้ผู้ฟังโทรมาในรายการทุกครั้งเพื่อให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการ หรือสอบถามข้อมูลในรายการได้ ดังคำให้สัมภาษณ์

...ในช่วงเวลาของการจัดรายการโดยประมาณ 50 นาที จะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรเข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการได้ตลอด โดยมีการแจ้งเบอร์โทรศัพท์ของห้องออกอากาศ ซึ่งที่ผ่านมา ก็ยังมีผู้ฟังโทรเข้าน้อยมาก แม้จะมีการเปิดโอกาสอย่างเต็มที่ ซึ่งทั้งนี้อาจมีปัจจัยมาจากหลายอย่าง ซึ่งตนเองคิดว่า บางทีเนื้อหารายการที่จัดอาจจะไม่ตรงประเด็น หรือไม่ตรงใจกลุ่มผู้ฟัง จึงไม่มีผู้โทรเข้ามา หรือ ผู้ฟังฟังอยู่แต่ว่า ไม่รู้จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอะไร หรือสุดท้ายคือไม่มีผู้ฟังรายการก็ได้...(สุกฤษฎา พรเลิศ, 2553. สัมภาษณ์. 3 พฤศจิกายน)

...การจัดรายการผมเปิดโอกาสให้ผู้ฟังโทรเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือสอบถามสิ่งที่ต้องการอยากทราบได้ โดยในรายการของผม มีผู้ฟังโทรเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่น่าพอใจ ซึ่งคิดว่า รายการที่ผมจัดอยู่คงจะมีประเด็นที่ผู้ฟังอยากทราบ หรือมีความเกี่ยวข้องกับการชีวิตประจำวันของพวกเขา ซึ่งก็อาจเป็นตัวอย่างกับรายการในช่วงวันอื่นๆ ที่ทราบว่าไม่มีผู้ฟังโทรเข้าน้อย หรือแทบไม่มีเลย ก็อาจจะนำไปเป็นแนวทางได้ว่า

ต้องจัดรายการที่ตรงกับชีวิตและมีความเกี่ยวข้องกับผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย ก็จะทำให้ผู้ฟังรายการของเรามีมากขึ้น แต่ทั้งนี้แล้ว ก็อาจจะเป็นเพียงแนวทางที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนารายการอีกในหลายๆ ประเด็น เพื่อให้รายการ “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” มีผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง และสร้างการมีส่วนร่วมได้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในตอนนี้...(พจนา นาควัชร, 2553. สัมภาษณ์. 20 พฤศจิกายน)

ตาราง 9 การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ

การเลือกเนื้อหาเพื่อออกอากาศ	กำหนดรูปแบบการนำเสนอ	เชิญผู้ร่วมรายการ	การตัดสินใจให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ
- การเลือกเนื้อหาหรือเอกสารประกอบในการจัดรายการ จะทำเป็นผู้จัดทำรายการแบบย่อ เพื่อให้ผู้ดำเนินรายการได้ทราบล่วงหน้าว่าวันนี้จะสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีเนื้อหาอะไรบ้าง เพื่อให้การสนทนาในรายการเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่หลงประเด็น ทำให้เนื้อหาที่เตรียมมาได้ถูกนำเสนออย่างเหมาะสมกับเวลาของรายการที่มีอยู่	- การกำหนดรูปแบบการนำเสนอทางผู้ดำเนินรายการหรือผู้ร่วมรายการจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบการนำเสนอเอง โดยรายการในบางวันผู้ดำเนินรายการและผู้ร่วมรายการมีการประสานงานกันล่วงหน้าถึงเนื้อหาที่จะนำมาเสนอ จากนั้นจะมีการตกลงกันว่ารูปแบบรายการในวันนั้นๆ จะเป็นแบบใด เช่น มีการเชิญแขกผู้มีประสบการณ์มาร่วมรายการ หรือมีการสนทนากันหรืออาจจะมีการเปิดกระแหว่งแต่ละช่วงของรายการ เป็นต้น	- การเชิญผู้ร่วมรายการ จะพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะนำมาจัดรายการในแต่ละวัน	- การเปิดสายให้ผู้ฟังโทรเข้ามาในรายการจะอยู่ในดุลพินิจของผู้ดำเนินรายการและผู้ร่วมรายการในแต่ละวันว่าจะเปิดสายให้โทรมาในช่วงเวลาใด โดยจะมีการแจ้งเบอร์โทรศัพท์ของห้องส่งเพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบและโทรเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือสอบถามเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการทราบ

ด้านการประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ จำนวน 17 องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินรายการด้านการประเมินผลรายการประจำวันมีเพียง 1 องค์กร คือ สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ ดังคำให้สัมภาษณ์

...ผมและอาจารย์สมบัติ มีส่วนร่วมในการประเมินผลรายการประจำวันทุกครั้งที่ผมมาจัดรายการโดยจดบันทึกประเด็นที่น่าสนใจทั้งประเด็นหลักและประเด็นรอง จำนวนผู้ฟังที่โทรศัพท์ทั้งหน้าไมค์และหลังไมค์ ลงในสมุดบันทึกการออกอากาศที่สถานีฯ จัดเตรียมไว้ให้ โดยจะสอบถามผู้ฟังว่าฟังจากที่ไหน อยากให้นำเสนอเรื่องอะไร ซึ่งจะนำข้อมูลดังกล่าวไปบันทึกลงในฐานข้อมูลของสมาคมแพทย์แผนไทยด้วย...(วัลลภ เผ่าพนัส, 2553. สัมภาษณ์. 25 กันยายน)

ส่วนการประเมินผลรายการทุก 6 เดือน นั้นกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดทุกองค์กรจะมีส่วนร่วมด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์

...ได้มาร่วมประชุมประเมินผลด้วยทุกครั้ง และได้เชิญสมาชิกมาร่วมฟังการประชุม ร่วมเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการต่อคณะทำงานด้วย และยังมีข้อเสนอแนะอื่นคือ อยากเพิ่มการมีส่วนร่วมด้านอุดมการณ์ ความคิด เช่นในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และอยากให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง (กปร.) เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการดำรงชีวิต...(พัลลภ สุวรรณมาลิก, 2553. สัมภาษณ์. 30 กันยายน)

...ได้เข้าร่วมประชุมติดตามผลการดำเนินงานทุกครั้ง โดยส่วนใหญ่การประเมินผลรายการจะมีการจัดการประชุมเพื่อให้คณะทำงานและองค์กรร่วมจัดรายการมาพบปะเพื่อกำหนดทิศทางการทำงานของรายการ แต่สุดท้ายในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถทำให้รายการเป็นรายการที่สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนได้อย่างแท้จริง...(กนกวรรณ อุโฆษกิจ, 2553. สัมภาษณ์. 13 พฤศจิกายน)

...เนื่องจากทาง มีผู้ดำเนินรายการนี้หลายท่าน จึงสลับกันมาร่วมฟังการประชุม และประเมินผลรายการ แล้วนำผลจากการประชุมกลับไปหารือถึงแนวทางการจัดรายการ ของโสมเขียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้ฟังรายการให้ มากที่สุด และมีข้อเสนอเพิ่มเติมว่า อยากให้เวลาที่รายการออกอากาศเข้าถึงผู้ฟังเป้าหมาย มากกว่านี้ เพราะช่วง 6 โมงเย็นไม่ใช่ช่วงเวลาที่ไม่ดีที่สุดของสถานี ที่สำคัญคือกลุ่มเป้าหมาย มันไม่ใช่ด้วย เพราะออกอากาศที่คลื่น 98.0 MHz ต่อจากรายการที่ให้เอกชนเช่าเวลาที่ กลุ่มเป้าหมายของรายการเป็นวัยรุ่น...(ประสงค์ แสงงาม, 2553. สัมภาษณ์. 7 พฤศจิกายน)

...หากมาด้วยตนเองไม่ได้ จะส่งตัวแทนของกลุ่มมาประชุม ซึ่งที่ผ่านมาได้เสนอ ไปยังคณะทำงานว่าช่วงเวลาจัดรายการน้อยเกินไป เพียงเดือนละ 1 ครั้ง ทำให้ไม่สามารถ เผยแพร่กิจกรรมได้มาก เนื่องจากต้องใช้เวลาพอสมควร แต่ถ้าหากว่ากิจกรรมนั้นน่าสนใจ ก็จะขอใช้เวลาของทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ใน รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม มาจัดรายการในวันอื่น ซึ่งก็ได้รับความอนุเคราะห์ จากทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ทุกครั้ง และยังมีมองว่าใน ส่วนของรูปแบบรายการ อยากให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมมากกว่านี้ คือตั้งแต่ จัดมาไม่เคยมี ผู้ฟังโทรเข้ามาในรายการเลย ทำให้ ไม่ทราบว่าผู้ฟังหรือไม่ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งคือ อยาก ให้เพิ่มเวลาจัดให้มากกว่านี้ คือ เดือนละ 1 ครั้ง เห็นว่าน้อยเกินไป... (ณรินทร์ แสนคำปิ่น, 2553. สัมภาษณ์. 12 ตุลาคม)

...ได้มีโอกาสมาร่วมประชุมกับคณะทำงานด้วย หากไม่ติดภารกิจอื่น และ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายการด้วยว่า ถ้าเปิดเพลงเพื่อชีวิตมันไม่เข้ากัน น่าจะเปิดเพลง ลูกทุ่งและเนื้อหาน่าจะเปลี่ยนไป ไม่อย่างนั้นคนฟังจะฟังไม่ติด สมัยนี้ น่าจะเป็นเรื่อง สุขภาพ เกษตรกับโลกอนาคต หมายถึง เกษตรกรต้องมีคุณภาพ ต้องขายได้ คือการค้าที่เป็นธรรม มีกำไร และอยากให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมกับรายการมากขึ้น...(ณวัตร เจริญ, 2553. สัมภาษณ์. 10 ตุลาคม)

...การประเมินผลรายการทุก 6 เดือน ของคณะทำงาน ได้เข้าร่วมการประชุมทุกครั้ง และได้ร่วมเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อการจัดทำรายการตามทัศนะส่วนตัว ซึ่งในที่ประชุมทุกฝ่ายก็เปิดโอกาสและรับฟังความเห็น เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงรายการให้ดียิ่งขึ้น แต่เนื่องจาก สถานีวิทยุกระจ่ายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นองค์กรที่ดำเนินงานภายใต้การควบคุมของหน่วยงานรัฐบาล ทำให้เรื่องที่เสนอไปนั้นบางครั้งไม่สามารถทำได้ทันที ซึ่งทุกฝ่ายก็พยายามหาทางแก้ไขที่จะเป็นไปได้ร่วมกัน...(อินทอง ไชยลังการ, 2553. สัมภาษณ์. 30 พฤศจิกายน)

ตาราง 10 การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

ประเมินผลการดำเนินรายการประจำวัน	ประเมินผลการดำเนินรายการทุก 6 เดือน
- มีการจัดทำประเมินผลการดำเนินรายการประจำวันด้วยวิธีการจดบันทึก ชื่อผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการ ประเด็นเนื้อหาที่น่าสนใจทั้งประเด็นหลัก และประเด็นรอง จำนวนสายโทรศัพท์จากผู้ฟัง สอบถามประเด็นอะไร ฟังจากพื้นที่ไหน มีความเห็นต่อรายการนี้อย่างไร	- เป็นการประเมินผลการดำเนินรายการทุก 6 เดือน โดยเชิญคณะทำงาน ผู้แทนกลุ่มเครือข่ายของคักร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันก็คิด ปั่นกันอยู่” มาร่วมประชุมรับทราบผลการทำงานที่ผ่านมา ร่วมกัน แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่อยากให้นำไปปรับปรุงต่อสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ และจัดทำเป็นรายการ สรุปผลการทำงาน ส่งสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เพื่อรายงานสู่กรม ประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผู้กำหนดให้มีรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม

ตาราง 11 ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

องค์กร	ด้านการผลิตรายการ			ด้านการวางแผน			ด้านการตัดสินใจ			ประเมินผล		
	เป็นผู้ร่วมรายการ	กำหนดเนื้อหา	การจัดเตรียมข้อมูล	เป็นผู้ดำเนินรายการ	รูปแบบรายการ	กำหนดนโยบาย	เลือกเนื้อหา	กำหนดรูปแบบ	เชิญผู้ร่วมรายการ	ให้ผู้ฟังโทรเข้ามาฯ	ประจำวัน	ทุก 6 เดือน
กลุ่มรักภูทาบเชียงใหม่	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
วุฒิสภาคารมธรรม จังหัดเชียงใหม่	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
ภาคีคนฮักเชียงใหม่	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	-	✓	-	✓
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเชียงใหม่	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	✓
สมาพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์กร	ด้านการผลิตรายการ			ด้านการวางแผน			ด้านการตัดสั่นใจ			ประเมินผล		
	เป็นผู้ร่วมรายการ	กำหนดเนื้อหา	การจัดเตรียมข้อมูล	เป็นผู้ดำเนินรายการ	รูปแบบรายการ	กำหนดนโยบาย	เลือกเนื้อหา	กำหนดรูปแบบ	เชิญผู้ร่วมรายการ	ให้ผู้ฟังโทรเข้ามา	ประจำวัน	ทุก 9 เดือน
สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	✓
หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจฯ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
เครือข่ายเสียงชุมชน	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓
สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓

1. ด้านการผลิตรายการ

เมื่อวิเคราะห์ด้านการผลิตรายการ ผลการศึกษาพบว่า เครือข่ายองค์กรร่วมจัดเป็นผู้ร่วมรายการ 12 องค์กร ด้านการกำหนดเนื้อหา ทั้ง 17 องค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหารายการประจำวัน ด้านการจัดเตรียมข้อมูล ทั้ง 17 องค์กรมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอในรายการโดยจัดเตรียมจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านการเป็นผู้ดำเนินรายการ มี 8 องค์กร ที่เป็นทั้งผู้ดำเนินรายการและเชิญผู้ร่วมรายการมาเอง หรือบางครั้งเป็นผู้ดำเนินรายการคนเดียว โดยมีเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ทำหน้าที่ควบคุมเสียงให้

2. ด้านการวางแผน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ด้านรูปแบบรายการ เครือข่ายองค์กรร่วมจัดมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ 12 องค์กร ด้านการกำหนดนโยบาย มี 12 เครือข่ายองค์กรที่เข้ามาในช่วงของการเริ่มต้นรายการได้ร่วมกันกำหนดนโยบายของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอยู่” สำหรับ 5 องค์กรที่เข้ามาเป็นเครือข่ายภายหลังไม่มีส่วนร่วมในด้านนี้

3. ด้านการตัดสินใจ

เมื่อวิเคราะห์ด้านการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการเลือกเนื้อหาเนื้อหาเพื่อออกอากาศ ทั้งเครือข่าย 17 องค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาของรายการ โดยจะต้องเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน สร้างสรรค์สังคมเมืองเชียงใหม่ ด้านการกำหนดรูปแบบการนำเสนอรายการ มี 12 เครือข่ายองค์กรที่มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบรายการ ส่วน 5 เครือข่ายองค์กร ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้กำหนดรูปแบบรายการให้โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละเรื่องเป็นหลักสลับกับเพลง ด้านการเชิญผู้ร่วมรายการ มี 16 เครือข่ายองค์กรที่เชิญผู้ร่วมรายการมาร่วมสนทนาในรายการ มีเพียง 1 เครือข่ายองค์กรที่มาร่วมรายการเพียงคนเดียว ด้านการตัดสินใจให้ผู้ฟังรายการโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ ทั้ง 17 เครือข่ายองค์กรตัดสินใจที่จะเปิดสายโทรศัพท์ให้ผู้ฟังรายการทางบ้านได้มีส่วนร่วมในการซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผ่านรายการที่ออกอากาศสดในแต่ละวัน ซึ่งมีหลายประเด็นสลับสับเปลี่ยนกันไปตามการจัดลำดับของคณะทำงานรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอยู่”

4. ด้านการประเมินผล

เมื่อวิเคราะห์ด้านการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า จากเครือข่ายองค์กรร่วม จัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันฮู้” ทั้ง 17 องค์กร มีเพียง 1 องค์กร คือ สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ ที่ได้ติดตามการประเมินผลรายการทุกวัน ที่สมาคมแพทย์แผนไทย เชียงใหม่ได้มาร่วมจัดรายการ สำหรับการประเมินผลรายการทุก 6 เดือน ทุกเครือข่ายองค์กรร่วมจัด รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันฮู้” มีส่วนร่วมทุกองค์กร

1. ด้านการผลิตรายการ

เมื่อวิเคราะห์ด้านการผลิตรายการ ผลการศึกษาพบว่า เครือข่ายองค์กรร่วมจัดเป็นผู้ร่วมรายการ 12 องค์กร ด้านการกำหนดเนื้อหา ทั้ง 17 องค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหารายการประจำวัน ด้านการจัดเตรียมข้อมูล ทั้ง 17 องค์กรมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลที่นำเสนอในรายการ โดยจัดเตรียมจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านการเป็นผู้ดำเนินรายการ มี 8 องค์กร ที่เป็นทั้งผู้ดำเนินรายการและเชิญผู้ร่วมรายการมาเอง หรือบางครั้งเป็นผู้ดำเนินรายการคนเดียว โดยมีเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ทำหน้าที่ควบคุมเสียงให้

2. ด้านการวางแผน

เมื่อวิเคราะห์ด้านการวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ด้านรูปแบบรายการ เครือข่ายองค์กรร่วมจัดมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและกำหนดรูปแบบรายการ 12 องค์กร ด้านการกำหนดนโยบาย มี 12 เครือข่ายองค์กรที่เข้ามาในช่วงของการเริ่มต้นรายการได้ร่วมกันกำหนดนโยบายของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” สำหรับ 5 องค์กรที่เข้ามาเป็นเครือข่ายภายหลังไม่มีส่วนร่วมในด้านนี้

3. ด้านการตัดสินใจ

เมื่อวิเคราะห์ด้านการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการเลือกเนื้อหาเนื้อหาเพื่อออกอากาศ ทั้งเครือข่าย 17 องค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาของรายการ โดยจะต้องเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน สร้างสรรค์สังคมเมืองเชียงใหม่ ด้านการกำหนดรูปแบบการนำเสนอรายการ มี 12 เครือข่ายองค์กรที่มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบรายการ ส่วน 5 เครือข่ายองค์กร ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้กำหนดรูปแบบรายการให้โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละเรื่องเป็นหลักสลับกับเพลง ด้านการเชิญผู้ร่วมรายการ มี 16 เครือข่ายองค์กรที่เชิญผู้ร่วมรายการมาร่วมสนทนาในรายการ มีเพียง 1 เครือข่ายองค์กรที่มาร่วมรายการเพียงคนเดียว ด้านการตัดสินใจให้ผู้ฟังรายการโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ ทั้ง 17 เครือข่ายองค์กรตัดสินใจที่จะเปิดสายโทรศัพท์ให้ผู้ฟังรายการทางบ้านได้มีส่วนร่วมในการซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผ่านรายการที่ออกอากาศสดในแต่ละวัน ซึ่งมีหลายประเด็นสลับสับเปลี่ยนกันไปตามการจัดลำดับของคณะทำงานรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้”

4. ด้านการประเมินผล

เมื่อวิเคราะห์ด้านการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า จากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” ทั้ง 17 องค์กร มีเพียง 1 องค์กร คือ สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ ที่ได้ติดตามการประเมินผลรายการทุกวัน ที่สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ได้มาร่วมจัดรายการ สำหรับการประเมินผลรายการทุก 6 เดือน ทุกเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้” มีส่วนร่วมทุกองค์กร

5. ระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา 8 ขั้นตอน

เมื่อวิเคราะห์ลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมตามระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ถูกจัดแจง ขั้นที่ 2 เยียวยา ขั้นที่ 3 ให้ข้อมูล ขั้นที่ 4 ผู้ให้คำปรึกษา ขั้นที่ 5 แสดงความเห็น ขั้นที่ 6 ผู้ริเริ่ม ขั้นที่ 7 มอบอำนาจ ขั้นที่ 8 ร่วมควบคุม ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดทุกองค์กร ถูกจัดแจงโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีส่วนในการกำหนดประเด็นเนื้อหาในรายการที่ไม่ให้ขัดต่อการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ การเมือง และสถาบันพระมหากษัตริย์ ในด้านการผลิตรายการ มีระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนาอยู่ในขั้นที่ 1 คือถูกจัดแจง เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้กำหนดให้เครือข่ายองค์กรต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการทุกวัน ด้านการวางแผน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา อยู่ในขั้นที่ 3 คือให้ข้อมูล เนื่องจากว่าเครือข่ายองค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา อยู่ในขั้นที่ 4 คือ ผู้ให้คำปรึกษา เนื่องจากว่า การตัดสินใจในบางเรื่อง ยังคงต้องรอการตัดสินใจจากผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้เครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการไม่สามารถตัดสินใจ ดำเนินงานเองได้

และด้านการประเมินผล พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา อยู่ในขั้นที่ 5 คือ แสดงความคิดเห็น เนื่องจากว่า การประชุมติดตามผลการดำเนินงานของรายการร่วมกับคณะทำงานได้เปิดโอกาสให้เครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนระหว่างกัน และกันถึงผลการดำเนินรายการที่ผ่านมาว่ามีจุดใดที่ควรปรับปรุง หรือสะท้อนปัญหาการดำเนินงานของรายการให้กับสถานีฯ ได้รับทราบ เพื่อจะได้ร่วมหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

จากผลการวิจัยยังพบอีกว่า การดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุยังไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในระดับที่ 3 คือ ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมในขั้นที่ 6 ชุมชนเป็น “ผู้ริเริ่ม / ผู้กระทำ” เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดเอง และหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ “สนับสนุน” เท่านั้น ขั้นที่ 7 เป็นการมอบอำนาจให้ไปดำเนินการ ตามโครงการที่มีพันธสัญญาร่วมกัน และขั้นที่ 8 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมควบคุมดูแลในฐานะผู้ตรวจสอบ ผู้ร่วมกำหนดนโยบายการดำเนินงานของรัฐ ทั้งนี้เครือข่ายองค์กรร่วมจัดไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงได้เนื่องมาจากรายการฮอมกันกิด ปั่นกันอุ๊ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ภายใต้การ

กำกับดูแลของรัฐบาล ที่มีการห้ามนำเข้าเนื้อหา ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของ
ภาครัฐ

ตาราง 13 รูปแบบ และลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุจากระดับ
การมีส่วนร่วมของการพัฒนา

รูปแบบการมีส่วนร่วมของ เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ	ลักษณะการมีส่วนร่วมของ เครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ	ระดับการมีส่วนร่วม ของการพัฒนา
อาสาสมัคร 7 คน	ผลิตรายการ	7 คน
	วางแผน	7 คน
	ตัดสินใจ	7 คน
	ประเมินผล	7 คน
ได้รับเชิญจากทางสถานี 3 คน	ผลิตรายการ	3 คน
	วางแผน	3 คน
	ตัดสินใจ	3 คน
	ประเมินผล	3 คน
หน่วยงานคัดเลือก 6 คน	ผลิตรายการ	6 คน
	วางแผน	6 คน
	ตัดสินใจ	6 คน
	ประเมินผล	6 คน
ได้รับมอบหมายจาก หน่วยงาน 5 คน	ผลิตรายการ	5 คน
	วางแผน	5 คน
	ตัดสินใจ	5 คน
	ประเมินผล	5 คน

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ความสำคัญของปัญหา

รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นสื่อของภาครัฐ จากการศึกษาเอกสารการดำเนินโครงการพัฒนาวิทยุท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม พบว่าที่มาของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” เกิดขึ้นจากความต้องการของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการจะพัฒนาระบบราชการไทยตามแผนยุทธศาสตร์ การเปิดระบบราชการที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้น ดังนั้นจึงได้นำหลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาพัฒนารายการวิทยุโดยเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นสถานีของรัฐ โดยถือเป็นมิติใหม่ของกรมประชาสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมทั้งกระบวนการอย่างแท้จริง แต่เนื่องจากรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม อยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ การดำเนินงานที่ผ่านมาของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จึงอาจจะไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงได้ เนื่องจากยังคงถูกจำกัดด้วยนโยบายการห้ามนำเสนอข่าวสาร ที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้”
2. เพื่อศึกษารูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ

3. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือวิจัย และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ 17 องค์กร รวมทั้งสิ้น 21 คน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมดำเนินรายการ

กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรที่เข้าร่วมดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จากจำนวนทั้งหมด 17 องค์กร 21 คน เป็นเพศชาย 16 คน เพศหญิง 5 คน มีอายุน้อยที่สุดคือ 20 ปี สูงที่สุดคือ 82 ปี การศึกษาระดับต่ำที่สุดคือชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับสูงที่สุดคือปริญญาเอก ในจำนวนนี้มีสมาชิกเครือข่ายองค์กรร่วมจัดฯ ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี 2 คน และกำลังศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุน้อยที่สุดคือ 6 เดือน และมากที่สุดคือ 20 ปี

ตอนที่ 2 รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการ

รูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายขององค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” ขององค์กรทั้ง 17 องค์กร 21 คน แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ จากผลการศึกษาพบว่า

รูปแบบที่ 1 เป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมด้วยตัวเอง คือเป็นผู้ที่มีจิตอาสาเข้ามาดำเนินงานร่วมกับรายการตั้งแต่เริ่มแรกที่มีการจัดตั้งรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีประสบการณ์ในด้านใดด้านหนึ่ง และผู้ที่อาสาสมัครเข้ามาจัดรายการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุเกษียณจากงานราชการแล้ว แต่ยังเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการช่วยเหลือสังคมโดยเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อวิทยุได้

รูปแบบที่ 2 หน่วยงานคัดเลือก คือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดรายการวิทยุ โดยหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆที่เข้ามามีส่วนร่วมอยู่ก่อนแล้วเสนอชื่อองค์กรต้นสังกัดให้มาเป็นเครือข่ายขององค์กรร่วมจัดรายการ จากนั้นองค์กรต้นสังกัดนั้นๆ จึงทำการคัดเลือกสมาชิกในองค์กรของตนที่มีความสามารถให้มาร่วมจัดรายการวิทยุฯ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของหน่วยงานคัดเลือกมาเพื่อจัดรายการนี้ จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับการรายการวิทยุอย่างถาวร ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การวางแผนนโยบายการทำงานต่างๆ รวมถึงการร่วมในการจัดรายการทุกครั้ง เช่นเดียวกับรูปแบบการเป็นอาสาสมัคร เพียงแต่การเข้ามาในครั้งแรกมีความแตกต่างกันเท่านั้น

รูปแบบที่ 3 หน่วยงานมอบหมายให้มาร่วมรายการ คือ ผู้ที่มาร่วมจัดรายการโดยหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้มอบหมายให้สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ มาจัดรายการ ซึ่งเป็นใครก็ได้ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายมา ซึ่งในแต่ละครั้งอาจจะไม่ใช่คนๆ เดียวกันก็ได้

รูปแบบที่ 4 การได้รับเชิญจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ โดยทางสถานีฯ เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดรายการวิทยุ หรือสามารถพูดผ่านสื่อวิทยุได้

ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

ลักษณะการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดตามแนวคิดระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา แบ่งเป็น 4 ด้านคือ ด้านการผลิตรายการ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผล โดยเครือข่ายองค์กรร่วมจัดยังไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เป็นเพียงการมีส่วนร่วมแบบพอเป็นพิธีเท่านั้น

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ ที่จะนำมาเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกเครือข่ายองค์กรร่วมจัดที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการ “สอมกันก๊ิด ปั่นกันอู้” พบว่า กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันก๊ิด ปั่นกันอู้” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ เป็นเพศชาย ร้อยละ 76.19 เพศหญิง ร้อยละ 23.81 มีอายุระหว่าง 20 – 82 ปี โดยอายุเฉลี่ยเท่ากับ 46.8 ปี อายุสูงสุด 82 ปี อายุต่ำสุด 20 ปี ร้อยละ 61.90 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพส่วนใหญ่รับราชการและข้าราชการบำนาญเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยมีประสบการณ์การจัดรายการวิทยุเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้ที่สนใจเข้าร่วมจัดรายการ สามารถสมัครเข้ามาจัดรายการ “สอมกันก๊ิด ปั่นกันอู้” ได้ เนื่องจากทางสถานีฯ ไม่จำกัดเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา แต่ต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่นำมาถ่ายทอดได้อย่างแท้จริง และมีสถานภาพเป็นสมาชิกที่สังกัดอยู่ในกลุ่มองค์กรที่เป็นเครือข่ายกับรายการ

1.2 เครือข่ายองค์กรร่วมจัด ควรพิจารณาเลือกผู้สูงอายุ หรือผู้ที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว แต่ยังสามารถถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์ได้ เข้ามาเป็นสมาชิกขององค์กร และมอบหมายให้เป็นผู้ร่วมดำเนินรายการ

1.3 รายการนี้ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่มีความรู้ ความสามารถได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยไม่มีการจำกัด เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ อย่างแท้จริง

2. ด้านรูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วม ของรายการ “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” พบว่า มี 4 รูปแบบ คือ อาสาสมัคร ได้รับเชิญจากทางสถานีฯ หน่วยงานมอบหมาย และหน่วยงานคัดเลือก โดยกลุ่มที่อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม รายการ พบว่า เป็นผู้ที่มีจิตอาสา ต้องการช่วยเหลือสังคม หรือเผยแพร่ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ได้รับเชิญจากทางสถานีฯ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ ให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในประเด็นที่นำมาเสนอในรายการ

หน่วยงานคัดเลือก เป็นผู้มีความรู้ในการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับองค์กรผ่านสื่อวิทยุฯ ได้เป็นอย่างดี

หน่วยงานมอบหมาย เป็นผู้มีความถนัดในด้านการพูด และการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานอื่นๆ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 องค์กรร่วมจัดที่ต้องการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรคัดเลือกคนจากประสบการณ์การทำงาน โดยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอด หรือการพูดผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงได้

2.2 บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีจิตอาสา หรือสนใจให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อวิทยุ จะต้องอาสาเข้ามามีส่วนร่วมกับรายการ โดยแจ้งความจำนงค์ขอเข้ามามีส่วนร่วมกับเครือข่ายขององค์กรร่วมจัดรายการวิทยุ หรือเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจะได้เข้ามาเป็นเครือข่ายร่วมจัดรายการ และขยายการมีส่วนร่วมของรายการวิทยุ ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้ ไปยังประชาชนให้ทั่วจังหวัดเชียงใหม่

3. ด้านลักษณะการมีส่วนร่วม พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง จากเครือข่ายขององค์กรร่วมจัด จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตรายการ ได้แก่ การกำหนดเนื้อหา การเตรียมข้อมูล การเป็นผู้ร่วมรายการ และการเป็นผู้ดำเนินรายการ ด้านการวางแผน ได้แก่ การปรับปรุง - กำหนดรูปแบบรายการ และการกำหนดนโยบาย ด้านการตัดสินใจ ได้แก่ การเลือกเนื้อหาเพื่อออกอากาศ การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การเชิญผู้ร่วมรายการ และการตัดสินใจให้ผู้ฟังโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในรายการ ด้านการประเมินผล มีสองแบบคือ ประเมินผลรายการประจำวัน และประเมินผลรายการทุก 6 เดือน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ควรเปิดโอกาสให้เครือข่ายขององค์กรร่วมจัดมีส่วนร่วมในการผลิตรายการอย่างแท้จริง โดยไม่ปิดกั้นการนำเสนอเนื้อหาในทุกรูปแบบ รวมถึงมอบอำนาจการตัดสินใจ การดำเนินงานในทุกขั้นตอน โดยทำหน้าที่เป็นเพียงผู้สนับสนุนและให้คำปรึกษา และในกรณีเกิดปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงาน ต้องให้

ประชาชนในฐานะเครือข่ายองค์กรร่วมจัดได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และดำเนินการแก้ไขร่วมกับสถานีฯ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ใน 4 หัวข้อ คือ ด้านการผลิตรายการ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผล รวมถึงการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด โดยมีทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม (Democratic-Participant Media Theory) แนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนาเป็นกรอบอ้างอิง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดตั้งรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” เกิดขึ้นจากยุทธศาสตร์การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ที่ต้องการให้องค์กรภาคประชาชนของจังหวัดเชียงใหม่ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม มีความสอดคล้องกับทฤษฎีประชาธิปไตยแบบเน้นการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ลักษณะการดำเนินงานของรายการ “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” เป็นรายการวิทยุที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกรูปแบบ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของทฤษฎีนี้ที่พยายามต่อต้านปรากฏการณ์ การใช้อำนาจของข้าราชการแบบรวมศูนย์อำนาจ นอกจากนี้ การผลิตสื่อก็ไม่จำเป็นต้องใช้มืออาชีพ เนื่องจากประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม สามารถเข้ามาร่วมดำเนินการในรายการ “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” และมีสิทธิที่จะใช้รายการนี้เป็นช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ในชุมชน กลุ่มผลประโยชน์และวัฒนธรรมย่อยต่างๆ การสื่อสารที่มีขนาดเล็กกรวมไปถึงมีการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารได้

แม้ว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ จะเปิดโอกาสให้เครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุฯ ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมผลิตรายการ “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” ตามแนวคิดเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของรัฐที่นำมาปรับเปลี่ยนแนวการบริหารงานวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นสื่อในความครอบครองของรัฐ แต่เมื่อใช้แนวคิดเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของการพัฒนา มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์จะพบว่า เครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการ “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” มีส่วนร่วมแบบเป็นพิธีเท่านั้น ประชาชนในรูปแบบเครือข่ายองค์กรร่วมจัดยังไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมแบบร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล ในทุกขั้นตอนของการทำงานได้ เนื่องจาก การดำเนินงานส่วนใหญ่ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานี

วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐ เครือข่ายองค์กรร่วมจัด ไม่มีอำนาจตัดสินใจในโครงการ และไม่สามารถควบคุมหรือบริหารโครงการพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ควรพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงดังนี้

- สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการนำมาเป็นกรอบการดำเนินงานของรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” เพื่อให้องค์กรภาคประชาชนในรูปแบบของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ได้มีส่วนร่วม/ร่วมคิด/ร่วมทำ/ร่วมประเมินผลรายการวิทยุ และมีส่วนร่วมดำเนินงานในทุกขั้นตอน

- ควรจัดให้มีการประชุม หรือจัดเวทีในการพบปะกันเพื่อปรึกษา หรือแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบรายการให้มีประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในกลุ่มสมาชิกเครือข่ายองค์กรร่วมจัด จากนั้นจึงร่วมกันวางแผนแนวทางขยายการมีส่วนร่วมออกไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด โดยให้เครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมตัดสินใจในการดำเนินงาน โดยไม่ปิดกั้นและไม่ใช้อำนาจของรัฐในการควบคุมสื่อวิทยุ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ยังไม่เป็นรูปแบบของการอาสาสมัครเข้ามาจัดรายการอย่างแท้จริง เนื่องจากสมาชิกบางคนยังเข้ามามีส่วนร่วมโดยการมอบหมายให้มา หรือแม้กระทั่งการถูกเชิญเข้ามาจัดรายการ จึงทำให้การดำเนินงานอาจไม่ได้ทำด้วยจิตอาสาที่จะสร้างการมีส่วนร่วมโดยไม่หวังผลตอบแทน แต่เป็นเพียงการมาทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบเท่านั้น ดังนั้นคณะทำงานรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” ควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกับสมาชิกของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดที่เข้ามาจัดรายการ และเชิญชวนให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่จากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของรายการฯ เพื่อให้ประชาชน หรือองค์กรใหม่ๆ ที่มีความสนใจเข้ามาร่วมดำเนินรายการ และมีการขยายผลไปยังกลุ่มองค์กรอื่นๆ

- เปิดโอกาสให้กับประชาชนทุกภาคส่วนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของเครือข่ายองค์กรร่วมจัดให้สามารถเข้ามาร่วมดำเนินรายการได้ โดยมีคณะทำงานเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสม และกำกับดูแลเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้ร่วมกันแก้ไข

3. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันก๊ิด ปั่นกันฮู้” ไปยังประชาชนทั่วไปให้ทราบถึงที่มาของรายการ การออกอากาศรายการในแต่ละวัน และอาจจะทำการวิจัยถึงความต้องการของประชาชนที่มีต่อรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมฯ ซึ่งอาจทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ เพื่อให้

ประชาชนชาวเชียงใหม่ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการมีส่วนร่วมที่สำคัญว่ามีรายการวิทยุฯ “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการได้ เพราะทุกวันนี้ประชาชนชาวเชียงใหม่ส่วนใหญ่ยังไม่ทราบเลยว่ามีรายการวิทยุรายการนี้ออกอากาศอยู่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบปัญหาคือ กลุ่มตัวอย่างจากเครือข่ายของคักร่วมจัดส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่หลักที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นจึงใช้ระยะเวลาก่อนข้างนานในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้ครบถ้วน แต่ก็ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเครือข่ายของคักร่วมจัดเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์นั้นก็ยังไม่สามารถครอบคลุมการตอบปัญหาของงานวิจัยนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบ โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จัดกลุ่มความคิด ด้านการมีส่วนร่วม เพื่อง่ายต่อการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

2. จากการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามแล้ว อาจเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายจากกลุ่มตัวอย่างจากหลายองค์กร

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปรที่ควรศึกษา

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่อาจจะทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ของข้อมูลมากขึ้น โดยศึกษาตัวแปรเพิ่มเติมดังนี้

1. ผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทราบถึงนโยบายการบริหารงานสถานีวิทยุฯ ตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

2. ประชาชนผู้ฟังรายการ “สอมกันคิด ปั่นกันรู้” เพื่อทราบถึงความพึงพอใจที่มีต่อรายการ “สอมกันคิด ปั่นกันรู้”

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับเรื่องที่ควรศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ผู้สนใจศึกษาสามารถนำไปศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. การรับรู้ และความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ต่อรายการ “สอมกันกิด ปั่นกันฮู้”
2. ปัญหา และอุปสรรคการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “สอมกันกิด ปั่นกันฮู้”
3. แนวทางการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลรายการ “สอมกันกิด ปั่นกันฮู้” ของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ รัชธรรม. 2548. เอกสารประกอบการสอนวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการสื่อสาร. เชียงใหม่: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- กาญจนา แก้วเทพ กิตติ กัณภัย และปาริชาติ สถาปิตานนท์. 2543. “การสื่อสารกับชุมชน : แนวคิดหลักเพื่อการพัฒนา”. วารสาร นิเทศศาสตร์ 18(2): 61-79.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2547. การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2549. วิทยุชุมชน: คลื่นหมุนการสร้างพลังให้ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จงจิต ศรีพรรณ, โรเบิร์ต. 2546. การวิจัยเพื่อการสื่อสาร. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- จิรพร วิทยศักดิ์พันธุ์ และ นาฏยา ตนานนท์. 2550. คู่มือวิทยุชุมชน. เชียงใหม่: คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อภาคเหนือ.
- จุมพล รอดคำดี. 2544. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง วิทยุชุมชนเพื่อการพัฒนาของประชาชนโครงการสัมมนาเรื่อง วิทยุชุมชนเพื่อโครงการเศรษฐกิจพึ่งตนเองประจำปีงบประมาณ 2544. วันที่ 23 มีนาคม 2544 ณ กรมประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- ณัฏฐวรรณ วรานิชสกุล. 2536. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในรายการวิทยุเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา สถานีวิทยุ จส. F.M. 100 MHz. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชาไท หนังสือพิมพ์ออนไลน์. 2550. “วิทยุชุมชน”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.prachatai.com. (16 พฤศจิกายน 2553).
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- ภัทมัย อินทจักร. 2544. วิทยุชุมชน คลื่นของประชาชน. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. หลักการพัฒนาชุมชนโดยการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: อนุเคราะห์ไทย.
- รณชัย ตั้งมั่นอนันตกุล. 2542. รูปแบบการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข. (เอกสารอัดสำเนา).

- วรณิช วงศ์สุ. 2547. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินรายการวิทยุชุมชนสัญจรของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- วิลาวัณย์ เสนารัตน์ และคณะ. 2541. รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการติดเชื้อและดูแลผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ใน หมู่ 12 ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีรวรรณ ยังกิจการ. 2545. การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหา “รายการวิทยุเพื่อชุมชน” ของจังหวัดน่าน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา เรือนสอน. 2543. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบกว๊านพะเยาในการป้องกันการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพจน์ สุขกลัด. 2547. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัดลำปางในการดำเนินงานของ ศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนแจ้ห่ม. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการไทย. 2551. การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. “การมีส่วนร่วม”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.opdc.go.th (7 พฤศจิกายน 2552).
- สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์. 2553. “50 ปี สื่อสารกว้างไกล ใต้ใจ สิ่งแวดล้อม”. เชียงใหม่: สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 กรมประชาสัมพันธ์. (จุลสาร).
- อภิณ ธิพัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ศูนย์นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อนุตรา พรวิดี. 2545. ความต้องการรายการวิทยุชุมชนของผู้ฟังในเขตปริมณฑลของกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรธรณ ปิณฑน์โอวาท. 2544. การสื่อสาร การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจของประชาชนในวิทยุชุมชนจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดระยอง (ตุลาคม 2541-สิงหาคม 2544). กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อากม. 2551. “สื่อมวลชนไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.oknation.net> (20 มกราคม 2554).
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. 2544. หนังสือชุดรวมความรู้โลกของสื่อลำดับที่ 4: แนวคิดวิทยุชุมชนจากเวทีปฏิรูปสื่อภาคประชาชน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โครงการ “พัฒนารายการวิทยุท้องถิ่น”

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

โครงการ	สนับสนุนการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในงานประชาสัมพันธ์ และสื่อสารมวลชน
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์

หลักการและเหตุผล

การบริหารราชการยุคใหม่ มีกรอบแนวคิดในเรื่องประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ให้สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเข้าร่วมตัดสินใจของภาครัฐรวมทั้งแนวทางที่ภาครัฐดำเนินการ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 หมวด 5 นวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (5) และ ส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 87 แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2552 – 2554 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 วรรคสาม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.2551 – 2555 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ซึ่งล้วนแต่มุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนและส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมือง โดยกำหนดให้มีกลไกในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของภาครัฐโดยตรงมากขึ้น

นอกจากนี้ ในปัจจุบันระบบราชการไทย อยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลให้ภาคประชาชนสร้างความคาดหวังต่อระบบราชการในขณะที่ยังตอบสนองของระบบราชการยังไม่ทันต่อความคาดหวังของสังคม ดังนั้นการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจรวมทั้งเข้าร่วมอยู่ในกระบวนการทำงานของภาครัฐนั้น จะทำให้ภารกิจภาครัฐสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยตรงมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ ซึ่งมีช่องทางการสื่อสารทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ที่ครอบคลุมและสามารถเข้าถึงสังคมได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ จึงเล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการทำงานของกรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเมื่อปี พ.ศ.2551 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้คัดเลือกกรมประชาสัมพันธ์ เป็น 1 ใน 3 ของหน่วยงานนำร่องระดับกระทรวง และได้มีการเริ่มดำเนินการตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) ในด้านรายการวิทยุท้องถิ่นของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ใน 8 ภูมิภาค จำนวน 8 สถานี โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมี

ส่วนร่วมเกิดความยั่งยืนและต่อเนื่อง ในปี พ.ศ.2552 ผู้บริหารกรมประชาสัมพันธ์จึงมีนโยบายที่จะขยายผลไปยังทุกสถานีวิทยุกระจายเสียงในภูมิภาค สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 – 8 ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวน 70 สถานี นำแนวคิดดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียว อันจะทำให้กระบวนการทำงานด้านรายการวิทยุท้องถิ่นมีความเป็นเอกภาพ ทั้งยังสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม กรมประชาสัมพันธ์ได้ทบทวน และนำผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา รวมทั้งข้อเสนอแนะจากกลุ่มประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ อาทิ การเพิ่มขยายเครือข่ายภาคประชาชน การพัฒนาบุคลากรผู้จัดรายการภาคประชาชน การประสานการทำงานของทีมผู้จัดรายการภาคประชาชนให้มีความต่อเนื่องเป็นระบบ การนำเนื้อหาสาระทางด้านวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของรายการในทุกสถานีทั่วประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐมาใช้ประกอบการจัดทำรายละเอียดแผนงาน/โครงการสำหรับปี พ.ศ.2552 นี้ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านรายการวิทยุท้องถิ่นของทุกสถานีวิทยุกระจายเสียงในภูมิภาคทั่วประเทศที่สังกัดกรมประชาสัมพันธ์เกิดความตระหนักโดยการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบที่ยั่งยืน
2. เพื่อเพิ่มเครือข่ายภาคประชาชนในกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและกลุ่มผู้ขาดโอกาสทางสังคมได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานด้านรายการวิทยุท้องถิ่นมากขึ้น
3. เพื่อให้ภาคประชาชนทุกกลุ่มในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้านรายการวิทยุท้องถิ่นทั้งกระบวนการในระดับที่สูงขึ้น จนถึงระดับการมีส่วนร่วมแบบร่วมมือ (Collaborate)
4. เพื่อให้กลุ่มเยาวชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ตื่นตัวกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดรายการวิทยุท้องถิ่นในสาระที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนด้วยกัน

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มประชาชนทั่วไปในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ
2. กลุ่มเยาวชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2552

ผลสัมฤทธิ์ของงานที่คาดหวัง

1. ผลผลิต

- 1) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของสถานีวิทย์ฯ ในภูมิภาคของกรมประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2) กรมประชาสัมพันธ์ มีการกำหนดแนวทาง วิธีการปฏิบัติงาน ตามแผนงาน / โครงการ / แผนปฏิบัติการ ในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานด้านรายการวิทยุท้องถิ่นของสถานีวิทย์ฯ ในภูมิภาคของกรมประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศ
- 3) เครือข่ายภาคประชาชน ทางด้านการประชาสัมพันธ์และสื่อสารมวลชนทั่วประเทศมีความหลากหลายมากขึ้น
- 4) ผู้รับฟังรายการในพื้นที่ มีความสนใจในเนื้อหารายการที่เป็นประโยชน์ และสนองความต้องการ มากขึ้น

2. ผลลัพธ์

- 1) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของสถานีวิทย์ฯ ในภูมิภาคของกรมประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศ มีความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนและมีความมั่นใจในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
- 2) เครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและผู้ขาดโอกาสทางสังคม ได้รับโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานด้านจัดรายการวิทยุท้องถิ่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
- 3) ระบบการทำงานด้านรายการวิทยุท้องถิ่นของกรมประชาสัมพันธ์มีแนวทางในการพัฒนาไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม และมีเอกภาพ
- 4) กลุ่มเยาวชนในพื้นที่ ได้รับการพัฒนาไปสู่สังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

วิธีวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

1. ตัวชี้วัดผลผลิต

- 1) จำนวนผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของสถานีวิทย์ฯ ในภูมิภาคของกรมประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศ ที่เข้าร่วมกิจกรรม
- 2) จำนวนกิจกรรมของโครงการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านรายการวิทยุท้องถิ่น
- 3) จำนวนเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ ที่หลากหลายมากขึ้น
- 4) จำนวนผู้รับฟังรายการในพื้นที่ สนใจรับฟังรายการตามโครงการเพิ่มขึ้น

2. ตัวชี้วัดผลลัพธ์

- 1) การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนของกรมประชาสัมพันธ์
- 2) เกิดระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2554 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2551 – 2555 ที่กำหนดให้ภาครัฐเปิดระบบราชการเข้าสู่กระบวนการความเป็นประชาธิปไตย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์การวิจัยเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนิน รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปันกันอุ” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่”

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรร่วมจัด ในการดำเนิน รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปันกันอุ” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่” ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ในการนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้พิจารณาและตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นข้อมูลทางวิชาการเท่านั้น ข้อมูลต่างๆเหล่านี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน

การวิจัยจะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและถูกต้องมากที่สุด และผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือและให้ความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮอมกันกิด ปันกันอุ”

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม

ขอขอบพระคุณ

นายสุกิตติ วิเปี่ยน

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ .....นามสกุล.....
2. อายุ ..... ปี เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. ที่อยู่ บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ชื่อหมู่บ้าน .....
ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....
4. การศึกษา ..... อาชีพ ..... องค์กรที่สังกัด .....
ตำแหน่ง ..... ประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุ..... ปี .....เดือน
5. วัน / เดือน / ปี ที่ให้สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการเข้ามาเป็นเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ฮ่อมกันกึด บั่นกันฮู้”

วิธีการเข้ามาในรายการวิทยุฯ

- ☐ 1. อาสาสมัคร เหตุผล .....
- ☐ 2. ได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงาน เหตุผล .....
- ☐ 3. ได้รับการมอบหมายจากหน่วยงาน เหตุผล .....
- ☐ 4. ได้รับเชิญจากทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ เหตุผล .....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม

1. ด้านการผลิตรายการ

- 1.1 ท่านเป็นผู้ดำเนินรายการเอง โดยทำหน้าที่ควบคุมเสียงเองได้หรือไม่ อย่างไร
- 1.2 ท่านเป็นเพียงผู้ร่วมรายการ หรือได้ทำหน้าที่อื่นๆด้วยหรือไม่ อย่างไร
- 1.3 การกำหนดเนื้อหารายการแต่ละวัน (ใครเป็นผู้กำหนด กำหนดจากอะไร สวท. เชียงใหม่ มีการกำหนด หรือครอบงำหรือไม่ อย่างไร)
- 1.4 ท่านมีการจัดเตรียมข้อมูลหรือเอกสารประกอบในการจัดรายการอย่างไร

2. ด้านการวางแผน

2.1 ท่านมีส่วนในการกำหนดรูปแบบรายการหรือไม่ อย่างไร (รายการเพลง รายการสนทนา รายการสนทนาและเพลง)

2.2 ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายของรายการ และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ในห้องประชุมหรือไม่ อย่างไร

3. ด้านการตัดสินใจ

3.1 การเลือกเวลาออกอากาศ ขณะทำงาน ผู้ร่วมรายการเลือกเวลาเอง หรือ สถานีกำหนดเวลามาให้ แล้วมีการตกลงกันอย่างไร ถึงได้เวลานี้

3.2 ท่านมีส่วนในการตั้งชื่อรายการหรือไม่ และชื่อรายการตั้งขึ้นมาจากอะไร

4. ด้านการประเมินผล

4.1 ท่านได้ประเมินผลการดำเนินรายการประจำวัน หรือไม่ อย่างไร

4.2 ท่านได้ประเมินผลการดำเนินรายการทุก 6 เดือน โดยได้เข้าร่วมประชุมติดตามผลการดำเนินงานทุกครั้งหรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ก

ภาพการประชุมคณะทำงานและเครือข่ายองค์กรร่วมจัด
รายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกืด ปั่นกันอุ้”
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

ภาพผนวก 1 ภาพบรรยากาศในห้องประชุมขณะทำงาน และผู้แทนกลุ่มเครือข่ายองค์กรร่วมจัดรายการวิทยุท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม “ซอมกันก็คิด บั่นกันก็รู้” ณ ห้องประชุม สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

ภาพผนวก 2 ผู้แทนองค์กรลูกขึ้นแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม

ภาพผนวก 3 ผู้แทนองค์กรแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายสุกิตติ วิเปลี่ยน
เกิดเมื่อ	24 ธันวาคม พ.ศ. 2525
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 ประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนวมินทราชูทิศพายัพ พ.ศ. 2543 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ พ.ศ. 2547 ปริญญาโทเศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ. 2555 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชานิติศาสตร์) คณะวารสารศาสตร์และการสื่อสาร รุ่นที่ 11 มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2547 – ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ - หัวหน้าฝ่ายงานสร้างสรรค์และพัฒนารายการ และนักจัดรายการวิทยุ สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยพายัพ - เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา และผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ สำนักประชาสัมพันธ์และการรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน คณะทำงานและผู้ดำเนินรายการวิทยุท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วม “หอมก้นกูด ปั่นกันอยู่” สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยราชภัฏ เขตภาคเหนือ